

~~47 613~~
~~46 359~~

KÖNYVTÁRI

Híradó

május 1968 június

Az olvasó népért

(A Költészet Napja és a Könyvhét
könyvtárainkban)

Jóleső érzéssel fogadtuk az Írószövetség meghirdette mozgalmat, amely a közműveltség fejlesztését, népünk olvasási színvonalának emelését, az olvasói izlés formálását, a tudatos igényesség erősítését tette programjává. Ennek a mozgalomnak – hivatásunknál fogva – szorgos derékhada vagyunk. Hivatásunk, tevékeny munkánk egész folyamata e mozgalom céljának megvalósítására irányul. Már akkor is cselekedtük ezt, amikor ez a mozgalom nem létezett, illetőleg pontosabban: már akkor is tevékenykedtünk érte, amikor még nem hirdették meg.

A jelszó, hogy dolgozzunk a mozgalom céljainak megvalósításáért, éppen serény munka közben ért bennünket. Alig végeztünk a Költészet Napja körül adódó feladatainkkal, máris teljes energiabedobást kívánt tőlünk a Könyvhét.

Szokásunk, hogy az olvasásnépszerűsítés és könyvpropaganda e két jelentős tavaszi akciójának összegezését adjuk, s néhány tanulságát levonjuk.

A Költészet Napja televíziós és rádiós propagandája, az utcán megjelenő plakátok, a sajtóban napvilágot látó versek, recenziók, tanulmányok általános figyelemfelhívása, a nyomukban kialakuló légkör – más időszakokhoz képest – jelentősen megnöveli a társadalom érdeklődését a költői művek iránt. Elsősorban a magyar költészet tartalmi, formai értékei ujulnak meg az élénkülő köztudatban. Nézők, hallgatók, olvasók apró megnyilvánulásai vallanak a versek hatásáról; mindarról, ami belőlük gondolkodásukat érzelmi világukat formálja.

A könyvtárak könyvbemutatóin, kiállításain ezidén különös gonddal válogatták meg a versesköteteket. A szocialista költészet legjava természetét állították a bemutatók központjába, s ezeken jelentőségüknek megfelelő helyet kaptak a frissen napvilágot látott kötetek. Irodalmi esteket, mai költészetet értékelő előadásokat, költő-olvasó találkozókat, szavalóversenyeket ebben az évben is több könyvtárban rendeztek. Számszerűen talán kevesebbet, mint korábban, de jobban ügyeltek már az előkészítésnél is arra, hogy eszmei, esztétikai hatásuk nagyobb súlyu legyen, hogy a vonzásuk szélesebb körre terjedjen ki. Somlyó György a kispesti irodalmi esten, Baranyi Ferenc a pest-lőrinci költészetnap megemlékezésen József Attila szocialista költészetének jelentőségét, értékeit tárta fel, hangsúlyozva a szocialista költészetünk kialakulására gyakorolt hatását. A József Attilára hivatkozás aláhuzottan jelentkezett a többi könyvtár előadásain is. Az érettségi előtt álló fiatalok népes csoportjainak a mai költészetéről a témát alaposan ismerő előadók adtak összefoglaló képet. (Többek között Bessenyei György a 25-ös könyvtárban.) Nagy élményt jelentett a résztvevő számos pedagógus, középiskolás és felnőtt olvasó számára a 45-ös könyvtár és a helyi gimnázium közös szervezésű "Kortárs-est"-je, amelyen a szerkesztőséget Simon István és Fábrián Gyula képviselte. A verskedvelő olvasók és költők találkozói most is sajátos érzelmi telítettséget tükröztek. Váci Mihály, Soós Zoltán, Baranyi Ferenc, Csóóri Sándor mondanivalójukkal, spontán vallomásaikkal és verseikkel most is megtalálták a bensőséges eszmecsere lehetőségét. Több helyen mutatta be hatásos költészetnap műsorát KISZ-szervezetünk Antológia együttese. A gyermekkönyvtárak vetélkedőin, szakköri foglalkozásain, verses mesedélutánjain, a versekről tartott csoportos beszélgetésein sokféle formában nyilatkoztak meg kis olvasóink a költészet iránti érdeklődésükről. A hagyományos szavalóversenyek sok gyerekkönyvtárban szerettetik meg a verseket. Fodor András a 2-es gyermekkönyvtárban, Vasvári István az 5-ösben, Hajnal Anna a 9-esben, Jobbágy Károly a 15-ös gyermekkönyvtárban mondott el lenyűgöző költői élményeket, versek felolvasásával és a hozzá fűzött gondolatokkal segítette a versek mondanivalójának és szépségének teljesebb megragadását.

Jelzésnek, a tendenciák érzékeltetésének talán ennyi is megfelel. Hozzáfüznivalónk elsősorban az: hiányoljuk, hogy elsősorban a felnőtt könyvtárakban ez alkalommal elmaradt a korábban oly gyakori versdélután, amikor az olvasók legkedvesebb verseiket olvashatták fel és a művelődési körökben megszo kott izzó vitáknak, versélményekről beszámoló kis csoport-összejöveteleknek nyomát sem láttuk.

A Könyvhét - ezt illik nyugtázni - számunkra is hozott meglepetést. A Könyvtárellátó időben, kivétel nélkül minden könyvtárunkban előszállítással biztosította a könyvheti könyveket. Ez - bizonygatnunk sem kell - a könyvheti propaganda kulcskérdése volt, hiszen minden olvasó megtekinthette, előjegyezhetette a könyvheti könyveket. Jó hatást keltett azért is, mert a különböző könyvheti előadások és tájékoztatók keretében mód nyílott a könyvek azonnali bemutatására. Aprónak látszó, de mindannyiunkat serkentő jelenség, hogy a X. kerületi KISZ Bizottság szervezőmunkával segítette a 12-es könyv-

tár által rendezett Kamondy-estet. Igazi könyvheti légkör alakult ki a mintegy százfőnyi közönség részvételével. A jó szervezőmunka, az íróhoz előre eljuttatott olvasói kérdések, műveinek előre olvastatása, a dedikálás megszervezése, mind segített és a hatás nem maradt el. Igazán jó jel az is, amit Csillagtelepről kaptunk. Garaudy: A kínai kérdés című művéről szerveztek ismertetést és vitaestet Darvasi István, a Magyar Hírlap főszerkesztőjének közreműködésével. Annak ellenére, hogy izgalmas nemzetközi football-mérkőzést közvetített a televízió, mintegy hetven érdeklődő szurkolta végig az előadást. A kerületi jellegű, neves előadóművészek felléptével szervezett irodalmi délutánjainkon nagy volt a látogatottság, s amit tavaly a IX. kerületben, azt most a XIX. kerületben is sikerrel megoldották: az irodalmi estet belépődijakkal is 120-an nézték és hallgatták meg. A 22-es könyvtárban rendezett Devecseri-estnek is nagy volt a sikere. - A gyermekkönyvtárak ankétjai nem annyira teátrális-jellegűek, mint éppen a könyvekről-beszélgetés alkalmai. Igen, ez nagyon jó, pozitív olvasó-nevelői módszer. Nagy mestere ennek a 39-es könyvtár, ahol most Őrsi Ferencsel értettek szót a gyerekek. Másutt Gergely Mártával, Petrovác Istvánnal találkoztak. Okos dolog a 23-as könyvtár kezdeményezése, ahol a gyermekirodalom történetével ismertették meg a pajtásokat. A hagyományos játékdélutánok, könyvtombolák, a könyvheti könyvek bemutatása, a könyvsátorlátogatás most is jól alkalmazható formának bizonyult.

Mindehhez mit fűzhetünk még? Sajnáljuk, mert nagyítóval sem találtuk, a hatásvizsgáló beszélgetéseket, a több könyvtárban már kipróbált könyvismertetéseket. Az sem helyes, hogy szinte teljesen megszűntek az irodalomtörténészek, kritikusok által korábban tartott irodalomtörténeti, elméleti, kritikai jellegű előadások.

Mindent egybevetve: a központi irányításból hiányzott a célszerű ösztönzés, a kerületi munkában pedig a találékonyság. Az igazságnak azonban tartozunk azzal, hogy kertelés nélkül megmondjuk, fáradtság és ennek következtében is inkább a rutin jellemezte egész munkánkat. Ugyanakkor azt tapasztaltuk, hogy a megyékben és vidéki városokban bizonyos megújulás jelentkezik. Érdeemes azon gondolkodni: nem volna-e hatásosabb, ha jövőre a hálózat költészeti és könyvheti programját egységesen terveznénk meg, amelyben megfelelő szerephez jutnának a központi, az összefogott kerületi és a különböző könyvtári egységekben megvalósítandó feladatok.

Jó oldalaival és gyengeségeivel együtt a könyvtárak kollektívái érdemes és eredményes munkát végeztek és újabb sikereket értek el Az olvasó népért mozgalom célkitűzéseinek szolgálatában.

MIKÓ ZOLTÁN

Gyermekkönyvtáros napok

A Pollack Mihály tér 10. sz. alatti épület kapuján plakát fogadta április 23-án reggel a rajokban érkező könyvtárosokat. A plakáton ugyanazon illusztráció, amely a meghívón is diszelgett. A kapu előtt öreg portás, a plakátra böködve sétabotjával, magyarázta: "ez itt a gyerek". A köréje gyült kíváncsi nép a felismerés örömében helyeslően bólintott. Az eligazítás szakszerűen folyt tovább: "a balkezeben egy könyvet tart" -, "igy együtt jelentik az olvasó gyereket". Moraj remeg a közben tömeggé duzzadt kíváncsiskodók csoportjában és egy villogó szemű minisztériumi tisztviselő furakodik izgatottan közelébb. "Bácsi kérem, és ez a farkát csóváló, jámboran röhögő, hatlábu, pikkelyes-tarajos őslényszörnyeteg?" - A kérdés telibetalált. Eláll a lélegzet, a figyelő szemek fényei kérdőjellé merevednek. A csönd azonban csak egy pillanatig tart. A vájtlelkű tömeg finom izléssel sejti meg a többértelmű szimbólumot. Benfentesek és művészetértők egymásnak magyaráznak. "Ez a könyvtárosokat jelképezi" - hangzik egy magabiztos hang, mások viszont "a tudomány által kezessé jámborult vad természeti erők" ábrázolását fedezik fel a póráz végén. - "Minden rendben lenne" - sóhajt valaki -, "csak azt nem értem, miért van éppen hat lába?!"

Derűs, oldott hangulatban özönlenek a könyvtárosok és a meghívott vendégek a diszterembe. Barátok, ismerősök, az ügy próbált harcosai köszöntik egymást az ország minden tájáról. Jöttek, hogy erőt nyerjenek az új feladatokhoz, részt vegyenek a közös számvetésben és saját munkájukat szembesítsék az általános gyakorlattal. Biró Vera, a Művelődésügyi Minisztérium Közművelődési Főosztályának vezetője nyitotta meg a kétnapos tanácskozást. Egyszerű és reálisan értékelő bevezetőjében nemcsak a gyermekkönyvtárak, nemcsak az ott dolgozó könyvtárosok tevékenységének társadalmi jelentőségéről, odaadással végzett munkájuk nyilvánvaló hatásáról szólt, hanem arról is, hogy a minisztérium és a könyvtári irányítószervek ismerik azokat a gátló tényezőket, körülményeket, anyagi nehézségeket, amelyek nehezítik a gyermekkönyvtárak és könyvtárosok hathatósabb nevelőmunkáját, s ezek megoldásának gondját magukénak tekintik.

Az első napi téma: Az uttörőmozgalom és a gyermekkönyvtárak kapcsolata volt. Vargha Balázs előadása vezette be a vitát. Sajátságos módon közelítette meg: a gyerekek társadalmi helyzetéről, a gyerekeket érő hatásokról, a környezet befolyásoló szerepéről, a velük szemben támasztott követelményekről, a rájuk áradó információ-özönről és arról a szükségletről, amely a játék kíváncsiságában, a kedvtelítő időtöltés utáni vágyban nyilvánul meg. Elemzésében - helyesen - fontos szerepet kapott egy sor biológiai, pszichológiai és pedagógiai vonatkozás, amely összefügg a gyerekek fejlődésével, életkori sajátosságaival. Amit hiányolhatunk - erre igazában Szabó Ferenc, a Magyar Uttörők Szövetségének titkára adta meg az alapos, pontos választ - adós maradt az uttörőmozgalom és a gyermekkönyvtárak kapcsolatának tartalmi feltárásával.

Szabó Ferenc korreferátuma az uttörőmozgalom politikai, kulturális nevelőmunkájának célkitűzéseit, feladatait taglalva világosan rajzolta meg azokat a kapcsolódási pontokat, ahol a könyvtárosok a maguk tevékenységével a gyerekek nevelésében, az uttörőmozgalom céljainak megvalósításában segíthetnek. Elismeréssel szólt a könyvtárak munkájáról, amely a mozgalom számára nagy erőforrást jelent, s arról is, milyen módon alakult ki az uttörőelnökségek és uttörőcsapatok együttműködése a könyvtárakkal. A vitában a gyakorlati tapasztalatok, a jól bevált módszerek, az együttműködés eredményei, a sikerélmények lendítőereje fejeződött ki. A résztvevők délutáni programja a FSZEK négy önálló gyermekkönyvtárában és egy részlegében szervezett könyvtárbe mutató-foglalkozások, vetélkedő és irodalombarát szakköri foglalkozás megtekintése volt. A vidéki gyermekkönyvtárosok és külföldi vendégek a csoportos foglalkozások után bensőséges beszélgetés keretében cserélték ki tapasztalataikat könyvtárosainkkal. A 2-es, 5-ös, 15-ös, 20-as gyermekkönyvtárak és a 21-es gyerekrészleg vezetőit és munkatársait dicséret illeti a színvonalas, érdekes foglalkozások előkészítéséért, a tapasztalatcsere jó hangulatának biztosításáért.

Másnap, április 24-én, Bikácsi Lászlóné előadását hallgatták meg a konferencia résztvevői. A gyermekkönyvtárak olvasószolgálati feladatainak, tapasztalatainak összefoglalásával a könyvtári munka legfontosabb tennivalóira irányította a könyvtárosok figyelmét. A téma bevezetőjében aláhuzta annak szükségességét, hogy a gyerekkönyvtárak szaporításával, meg gondolt telepítésével, a gyerekek számára a differenciált könyvtári szolgáltatások feltételeinek megteremtésével tudjuk csak tovább szélesíteni a könyvtárak hatókörét. A gyerekek rendszeres olvasóvá nevelésében, az érdeklődés fejlesztésében hangsúlyozta a gazdag és színvonalas könyvállomány fontosságát, a csoportos és egyéni foglalkozások szerepét. Részletesen beszélt a gyermekkönyvtári katalógusok, bibliográfiák ösztönző erejéről, a kézikönyvtárak, a folyóiratok és a helybenolvasás nélkülözhetetlen funkcióról, amiket az ismeretek terjesztésében, a tanulás támogatásában, az önálló művelődés, kutatás iránti készség kialakításában betöltenek. Behatóan elemezte a gyermekkönyvtári tájékoztatómunka fontosságát, feltételeit és értékelte a hálózatunkban alkalmazott reference-lapok segítségével begyűjtött gazdag tapasztalati anyagot. Ha kissé hosszúra is nyúlt az előadás, gazdag tartalom, meggyőző érvelés, szenvedélyes hivatástudat és a tennivalók tekintetében tisztánlátás jellemezte. Minden résztvevőben megerősödött, hogy a következő esztendőök szívós, türelmes és tudatos munkát kívánnak a gyermekkönyvtárosoktól az olvasószolgálat gondos végzésében, az olvasás hatékonyságának növelésében.

Rácz Aranka összefoglalójában kiemelte a konferencia eredményességét. Az előadások és a hozzászólások alapján csoportosította a gyermekkönyvtári szolgálat fejlesztésének közvetlen és távlati feladatait.

A konferencia előkészítésében, a kiállítás megrendezésében, a bemutató-foglalkozások lebonyolításában komoly feladatok hárultak a Kerületi Könyvtárak Osztálya gyermekkönyvtári csoportjára és az öt gyerekkönyvtár munkatársára.

barsaira. Becsülettel és sikerrel álltak helyt.

Vége a konferenciának. Bucsuznak egymástól a régi és újdonsült barátok. Felszabadult jóérzés, optimista elszánás ragyog az arcokon. Az egyik csoportból nevető könyvtáros integet Bikácsinének. – "Jó volt ez a két nap! Segített megfejteni a jelképet!" És visszamutat a plakátra. Kirobbanó jókedv fakad fel. Mindenki lesi a felfedezést. – "No lámcsak, kiderül, hogy az egész konferencián ez izgatott!" – Elgondolkoztunk válaszában, hiszen tényleg igaz van:

"Az olvasó gyerek legyőzi a sárkányt!"

MIKÓ ZOLTÁN

Gyorsuló idő - dob és tanc- Tau Ceti* a gyermekkönyvtárakban

Gyermekkönyvtáros Napok. A 21-es
könyvtár bemutató foglalkozása

Az asztalon lassan ketyeg a metronom. Körben csupa okos gyerek, s félmillió esztendőt utazunk visszafelé az időben. A Vértes erdeiben Sámuel, az előember rejtőzik, s több ezer év telik el, amíg elkészíti kő- és csontszerkezéseit, megismeri a tüzet. Tovább haladva az időben, a metronom taktusa kissé felgyorsul: a piramisok és egyéb ókori csodák világába érkezünk. Az ember már magaépítette házakban lakik, földet művel, s egyre többet ismer meg a természet titkaiból.

Vajon milyen ütemre állítsuk a metronomot a középkorban? Lassabbra. És miért? Egymást váltják a korszakok: a reneszánsz, a nagy felfedezések, az ipari forradalom, megszületnek a gépek – egyre gyorsabban haladunk előre az időben.

Korunk csodáit, tudományos-technikai találmányait, a gyerekek egyre szaporodó, gyors válaszait lüktetőbb ritmusban kíséri a metronom, s egyre több könyv gyűlik össze az asztalon: Augusta: Ősember tábortüznél, Horváth: Korok, gépek, feltalálók, Botond-Bolics: Korunk csodái stb.

Végezetül maguk a gyerekek szűrnek le a tanulságot: régen ráértünk, ma többet, fokozottabban, széleskörűbben kell olvasnunk, hogy lépést tartsunk korunkkal.

Gyors váltás: és a metronom máris Weöres Sándor Dob és tánc című versének ritmusát követi. A másodszori felolvasásba a gyerekek is bekapcsolódnak

* Lásd: Marx György: Vár a Tau Ceti népe. = Uj Irás, 1967, 9.sz. 22-34. l.

- dobbal, majd valamennyien lábukkal ütemesen kísérik, dobolják, szinte táncolják a verset.

Uj, izgalmas játék következik: előkerül a rádió, elemlámpa, tölcsér, írógép - azaz radar, telex, űrszonda -, a Tau Ceti csillag egyik bolygójának rádiójeleit fogadják a gyerekek, s válaszolnak a kérdésekre: Ismeritek-e bolygótokat, történetét, van-e könyvek róla? Milyen nagy művészeiről, íróiról, költőiről hallottatok? Vajon mit jelentenek ezek a számunkra érthetetlen szavak: kontár, huligán? stb. Keresés, kutatás a kézikönyvekben - a bolygó elégedett a jó válaszokkal.

Egy órás foglalkozás keretében nem lehet minden ötletet kibontani. A bemutató célja az volt, hogy megannyi friss, színes ötletet, remek kerettékokat adjon: milyen sokrétűen lehet felhasználni a könyvtári eszközöket, kézikönyveket, lexikonokat, érdeklődést kelteni irántuk, megtanítani a gyerekeket tudatos használatukra.

Császár Antalné ügyes kérdésekkel, pedagógiai érzéssel, a gyerekek játékosságára, kombinációs készségére építve minden gyereket megmozgatott és kollektív hangulatot teremtett.

A vers iránti érdeklődés felébresztése, a költészet megkedveltetése nehéz probléma a gyermekkönyvtárakban. A Weöres-vers ritmusélményének közös átélése ut a passzív szemlélődésből a versek hangulati átéléséhez, megértéséhez.

A gyerekeknek élményt, a könyvtárosoknak hasznos tanácsokat nyújtott ez a foglalkozás.

ERDÉLYI IDA

8-as gyermekkönyvtár

A XXI. kerületből, a Kalamár József-uti 232. sz. alatti iskolától kaptuk az alábbi levelet:

Szabó Ervin Könyvtár Igazgatósága

B u d a p e s t

Iskolánk Igazgatósága és Uttörőcsapata nevében mondok köszönetet a 30. sz. Szabó Ervin Könyvtár minden dolgozójának, külön Deák Gézáné vezetőkönyvtárosnak. Az ő odaadó és lelkes munkájuk segítette csapatunk 1968. ápr. 3-án megtartott Tranzisztor-akadályversenyének lebonyolítását. Deák elvtársnő elvállalta az állomás vezetését, a könyvtárat rendelkezésünkre bocsátotta és segítette a jó eredmény elérésében a pajtásokat. Az állomás beiktatása, az ott végzett ötletes munka lehetővé tette, hogy pajtásaink kellemesen emlékezzenek az akadályversenyre.

Budapest, 1968. április 18-án

Köszönettel:

Zegedy Lujza
csoportvezető

Várbiró Ferenc
igazgató

Munkásolvasók az Illatos úton

"A felmérésdi helyett felmérés és befolyásolás, hatásvizsgálat és hatásfokozás együttes, egymásba folyó egységes folyamatára van szükség" – írta Kis Jenő A könyvtári munka rangemelése című cikkében. Az ő írása, az irodalmi izléssel elméleti síkon már hosszabb ideje foglalkozó cikkek és az eddigi próbálkozások adtak indítékot egy átfogóbb gyakorlati felmérés megkezdésére. Munkásolvasók irodalmi izlésének vizsgálatával egy éve foglalkozunk a Kerületi Könyvtárak Osztálya javaslatára az Illatos uti fiókban. Irodalmi izlést felmérő és alakító munkánkat a fent említett összetett és magasabbrendű feladatok jegyében végezzük. E cikk lényegében egy készülő tanulmány kezdeti fázisáról szeretne számot adni.

A felmérés megindulásakor elsődleges feladat volt olyan olvasórétég kiválasztása, amellyel – a társadalomban elfoglalt sulyának és fontosságának megfelelően – nagyobb gonddal kell foglalkozni. A választás a munkásolvasókra esett. Ez kézenfekvő volt, hiszen könyvtárunk olvasótábora elsősorban munkásolvasókból tevődik össze. Olvasólétszámunknak több mint a felét ők adják. Lakóhelyük a Soroksári-, Gubacsi-, Illatos- és Kén utca által határolt terület. Közismertek e települést jellemző, az átlagosnál rosszabb szociális körülmények. Nem véletlen, hogy ezt előrebocsátottam, hiszen izlésszociológiai felmérésről beszélünk, ahol az életfeltételek és körülmények döntő tényezőként szerepelhetnek.

Első lépésként munkásolvasóink közül kiválasztottunk száz főt, akiknek életkora 18-tól a nyugdíjkorhatárig terjed és elkezdtük jelenlegi izlésállapotuk feltérképezését.

Valamennyi olvasóról személyi lapot készítettünk, amelyen szerepelt: a név, lakcím, foglalkozás, iskolai végzettség, születési év és a kölcsönzőjegy száma. Ehhez csatoltunk tiz kölcsönzés alkalmával elvitt, szépirodalmi művekről készített cédulákat. A cédulákon a szerzón és a címen kívül szerepelt a kölcsönzés dátuma, a kölcsönzőjegy száma, továbbá itt rögzítettük az olvasó esetleges reagálását az elolvasott műre, és azt, hogy maga választotta-e olvasmányait vagy mi ajánlottuk azokat.

A tiz-tiz kölcsönzési eset körülbelül 6 hónapot vett igénybe. Ezután mérlegeltük eddigi munkánkat és a következő megállapodásra jutottunk: tiz kölcsönzési eset nem elegendő az olvasók jelenlegi izlésállapotának feltérképezéséhez. A kép teljesebbé tételéhez szükség van eddigi olvasmányaik kontrolljára is. Annál is inkább, mivel olyan olvasókról van szó, akik iskolai végzettségük folytán (maximum nyolc általános) esztétikai nevelésükhöz és irodalmi izlésük kialakításához nagyon kevés segítséget kaptak. Az elmulasztottakat elsősorban önművelés útján kell pótolniuk, s ennek irányítása már a könyvtárosra is komoly feladatokat ró. Így könyvtáros kollektívánk száz alapvető, az általános műveltség körébe tartozó könyv jegyzékét állította össze. A listát azzal adtuk olvasóinknak, hogy szeretnénk megkönnyíteni választásukat, ezért felsorolunk néhány "jó" könyvet. Megkértük, hogy

jelöljék a már olvasott műveket; erre szükség volt a mi munkánkhoz. Örömmel láttuk, hogy szívesen veszik a segítségnek ezt a módját és készséggel végzik el az önkontrollt is. Ez a száz könyv egyszersmind olvasótervvé is vált kezükben, hiszen számos olyan mű szerepelt a jegyzéken, amelyet már olvastak és tetszett nekik, és sok olyan, amit még nem olvastak, de most szívesen keresték meg a polcokon. Nyilvánvaló, ebben az is közrejátszott, hogy a felsorolásban már olvasott és általuk is jónak tartott könyvekkel találkoztak, s ezekhez kapcsolhatták az új választást. Ettől a perctől kezdve listánk már nemcsak a kontroll, hanem az izlésformálás fontos eszköze is volt.

Az olvasóterv kézbeadásával egyidejűleg, szóban vagy írásban választ kértünk a következő kérdésekre is: legkedvesebb írói, legkedvesebb regényei, szereti-e a verseket, hány könyvet olvas el egy hónap alatt, vannak-e otthon könyvei, az olvasáson kívül milyenek a művelődési igényei, tagja-e más könyvtárnak, vásárol-e könyvet? E kérdésekre adott válaszok és a személyes beszélgetésekkor gyűjtött egyéb adatok segítségével portrét készítünk egy-egy olvasóról; ezek alapján állapítjuk meg, hogy olvasónk milyen izléstípus-hoz tartozik és történt-e változás izlésében.

Korai lenne még konkrét következtetéseket levonni, az azonban már most is bizonyos, hogy érdekes tapasztalatok birtokába jutottunk. További terveinkben szerepel kevesebb, de irodalmilag differenciáltabb könyvekből összeállított lista elkészítése. Ezekről a könyvekről folytatott beszélgetésekkel kiegészítve adjuk majd közre a portrékat, s folytatjuk a munkát az egyes olvasók izlésének további alakításáért.

SÁNDOR OTTÓNÉ

A fiatalokkal való foglalkozás gondjai és eredményei a 22-es könyvtárban

A fiatalokkal való intenzív foglalkozás évek óta könyvtárunk legfontosabb feladatai közé tartozik. Ezt az is indokolja, hogy közvetlen közelünkben több ipari-tanuló iskola, középiskola és technikum van. Hangsúlyozottan jelentkezik e feladat fontossága a munkásszarmazású középiskolásoknál és az ipari tanulóknál. A munkásszarmazású fiatalok olvasási igényeinek felmérése a jövő feladatai között szerepel, jelenlegi munkánk az ipari tanulók figyelésére és a tényanyag feldolgozására irányul.

A VII. kerületi Tanács Népművelési Csoportjának kezdeményezésére múlt év decemberében a 22-es könyvtár és a 15 sz., 30 sz. és 31 sz. Ipari Tanuló Intézet, valamint a Vendéglátóipari Szakiskola szerződést kötött, melynek célja, hogy - egymás munkájának hathatós segítségével - az intézetek fiataljaiból sokoldalúan képzett, megalapozott világnézetű, művelt embereket ne-

veljünk. Jelenleg ez a szép kezdeményezés nem mindenben váltotta be a reményeket. A kapcsolat pillanatnyilag eléggé egyoldalú, de már megindult a tevékenység a VII. kerületi Tanács erkölcsi segítségével, az iskolák KISZ-vezető tanárainak bevonásával, hogy a szerződés gyakorlatban is megvalósuljon. Ennek egyik módja az lesz, hogy a következő tanévben a 30. és 31. sz. M.Ü.M. Intézet I. és II. osztályai számára egy-egy osztályfőnöki órát a könyvtárban tartunk meg, ahol a könyvtáros ismertetni fogja a fiatalokkal művelődésükhöz a könyvtár nyújtotta lehetőségeket.

A fiatalokkal akkor foglalkozunk jól, ha ismerjük igényeiket, tisztában vagyunk problémáikkal, felkészültségükkel – és a jó könyvön kívül segítséget nyújtunk nekik tanácsokkal is: hogyan olvassanak, mit olvassanak. Meg kell magyaráznunk, hogy a könyv tartalma nem csupán a cselekvések sorozata, hanem ennél sokkal több. Az egyéni foglalkozás a legjobb módszer. Nem bizonyításként, inkább eredményként közlöm felmérésünk statisztikai adatait (az előző, kb. egy-másfél évvel ezelőtti adatokkal összehasonlítva):

1968 február-márciusában 200 ipari tanuló olvasásáról készítettünk felmérést, közülük 160-an 8 általánost végeztek, 40-en érettségiztek. Összesen 476 alkalommal jártak a könyvtárban és 1668 kötet könyvet kölcsönöztek.

	S z é p i r o d a l o m						I s m e r e t t e r j e s z t ő				
	Uj magyar	Régi magyar	Klasz-szikus	Szov-jet	Népi dem.	Egyéb	Polit-tikai	Term.tud.	Techn.	Mező-gazd.	Egyéb
1967	14.2	7.2	23.2	5.4		11.3	6.7	4.9	8.1		11.3
1968	17.3	9.1	16.6	5.2	3.2	11.5	8.1	6.6	9.4		10.9
	24.7	6.9	11.7	3.7	4.6	14.5	9.3	5.6	2.8	0.4	15.0

A harmadik sor százalékszámait a könyvtár összes kölcsönzött könyveinek bontott statisztikáját tartalmazzák.

A figyelés elsősorban arra hívta fel figyelmünket, hogy az ipari tanulók olvastatásának egyik fontos előfeltétele a megfelelő szakirodalmi ellátottság. Ennek érdekében fordítottuk beszerzési keretünknek – az eddigi gyakorlattól eltérően – nagyobb részét a műszaki irodalom, ezen belül a vasas és elektromos szakmákkal foglalkozó művek beszerzésére. (Erre lehetőségünk nyílt azzal, hogy a VII. kerületi Tanács községfejlesztési alapjából könyvtárunk 20 ezer forintot kapott.) Megvettünk sok olyan, a középszintnél magasabb nivóju könyvet is, amelyre igény mutatkozott (például Szendrei: Korszerű hálózatszámítási módszerek, vagy a gyakran keresett és igen magas szintű, nagy felkészültséget kívánó "Uj technika" vagy "Automatizálás" sorozatok).

A szovjet könyvek olvasásánál is nagy eltérés mutatkozik a könyvtár teljes forgalmának átlaga és az ipari tanulók átlaga között. Megvizsgáltuk tehát, milyen szovjet műveket olvasnak a fiatalok? A kölcsönzött 88 szovjet könyv között Solohov 8 ízben, Brjancev 6 ízben, A. Tolsztoj 3 ízben szerepelt, 27 könyv pedig különböző írók fantasztikus regénye volt. A tudományos-fantasztikus művek iránti érdeklődés az utóbbi időben különben is olyan mértékben megnövekedett, hogy a meglévő anyagból kielégíteni már nagyon nehéz.

(A megkezdett hatásvizsgálatok egy részét éppen ezért ebből a műfajból készítjük.)

Figyelemre méltó, hogy kik a legolvasottabb írók az ipari tanulók körében. A sorrend a következőképpen alakult: Jókai, Maupassant, Mikszáth, Berkesi, Dumas, Verne, Zola, Hemingway, Stendhal, London. A rangsorolás érdekessége, hogy az idősebb korosztály által nagyon olvasott Passuth László, Szabó Magda, Szilvási Lajos csupán a 25-30. helyen szerepel. Meg kell jegyezni, hogy Jókai és Mikszáth a figyelt időszakban a tananyagban is szerepelt, valószínű tehát, hogy a kölcsönzött könyvek nagy része kötelező olvasmány volt. Ebben az összefüggésben kell megemlíteni, hogy az Ipari Tanuló Intézetekben idén bevezetett ún. emeltszintű irodalomoktatás a könyvtárban is érezteti hatását. A statisztikában "egyéb ismeretterjesztő" címszó alatt összefoglalt művek a következő megosztást mutatják (ez meggyőzően bizonyítja, mennyire megnőtt az igény az irodalomtörténet iránt):

	Utleírás	Művészet	Irod.tört.	Sport	Osszesen *
1967	25 %	Az előző felmérésnél nincs erre adat	3.5 %	Az előző felmérésnél nincs erre adat	
1968	29 %	11.4 %	30.0 %	28.7 %	100 %

*100 %-nak az összes "egyéb" ismeretterjesztőt véve.

Az ipari tanulókkal való foglalkozás egyik igen jól bevált módja a "Művelődési Kör". Mult év szeptemberében határoztuk el, hogy megszüntetjük eddigi tematikáját és olyan programmal indulunk, mely Körünket még kisebb műveltségű, de érdeklődő fiatalok számára teszi érdekessé, látogatottá. A tények bizonyítják, hogy elgondolásunk helyes volt, klubtagjaink majd 50 %-a ipari tanuló, akik érdeklődésben és aktivitásban egyáltalán nem maradnak le - mint ahogy eleinte gondoltuk - a középiskolás és egyetemista fiatalok mögött. Összehasonlítva az 1966. és 1967. év programját - melyet mindig az érdeklődés határoz meg - 1967 jóval változatosabb képet mutat:

	1966-ban	1967-ben
	Összejövétel	
Magyar és világirodalom	5	4
Vetélkedők	1	
T.V. és filmviták	3	1
Lélektan, pszichológia	1	1
Élménybeszámolók, utazások	1	1
Gazdaságpolitika, politika	1	
Biológia, élettan	1	1
Világnézeti problémák	1	4
Zene, festészet		2

A világnézeti problémák megvitatása – és gyakorisága – nem pusztán véletlen. Általában a fiatalok ezirányú nevelése okozza a pedagógusoknak és a KISZ-nek a legnagyobb problémát. Véleményünk az volt, hogy a téves felfogásokat csak vitákban lehet helyesbíteni; ez a gyakorlatban is jó eredményre vezetett. Termékeny viták alakultak ki a modern műveltségről, a vallás kialakulásáról, a politika és művészet kapcsolatáról; amikor a téma csak a lehetőséget adta meg a vita kialakítására (pl. pol-beat), akkor is igyekeztünk néhány kapcsolódó problémát világosabbá, érthetőbbé tenni.

Reméljük, hogy munkánk, amelyhez nagy lelkesedéssel fogtunk, még konkrétabb eredményeket is fog hozni, hiszen a fiatalok nevelése mindig a legszebb, de a legtöbb energiát és szellemi befektetést igénylő feladat.

MAJERONOWSKY ANNA

Egy felmérés tapasztalatai Kőbányán

Oktatásügyünk s egyben népművelésünk egyik központi feladata az ifjúság szocialista emberré nevelése. Ennek érdekében született meg az MSZMP IX. Kongresszusának az a határozata is, mely fontos feladatnak tekintti a munkásszármazású fiatalok fokozottabb támogatását. Nekünk népművelőknek a pedagógusokkal összefogva meg kell találnunk azokat az eszközöket, melyekkel segíteni tudjuk a fizikai dolgozók hátrányos helyzetben lévő, tanuló gyermekeit. Ez elsődleges munkatervi feladatunk, s igyekszünk kidolgozni hozzá a legjobb módszereket.

Könyvtárunkban 1967 október elejétől figyeljük a munkásszármazású középiskolások olvasmányait, melyeket analitikus személyi lapon jegyeztünk fel. A tasakokat feltűnően jelöltük. Ezt a figyelmet 1968 március végéig folytattuk. Március végén 2760 beiratkozóból 424 volt középiskolás, azaz az összolvasóknak 15.3 %-a. A 424 tanulóból 160 munkásszármazású (37.6 %). Ezeket az adatokat kerületi iskolákra is bontottuk. Például a kerület legnagyobb gimnáziumából (I. László) a beiratkozott tanulók 45 %-a, a Leöwey Közgazdasági Szakközépiskolából a beiratkozott tanulók 62 %-a munkásszármazású.

A 160 középiskolás olvasmányait iskolákra, ezen belül névszerint egyénekre bontva megnéztük, s tapasztalatainkat rögzítettük ilyen módon:

Név	Szül. év	Megjegyzés
M. Katalin	1950	Kötelező irodalmat, tanulmányokat vitt. A szépirodalmi művek közül a kalandos, romantikus könyveket szereti.
N. Tibor	1950	Sokoldaluan olvasott. Irodalmi tanulmányokat, politikai, történelmi, sporttörténeti szakkönyveket visz. Szépirodalmi érdeklődése vegyes.
F. Mária	1949	Főként kötelező irodalmat, irodalmi tanulmányokat olvas.

A következőkben határoznánk meg további feladatainkat:

- 1.) Összegyűjtött adatainkkal megkeressük a középiskolák illetékes tanárait. Kicseréljük tapasztalatainkat és a tanárok észrevételei alapján beszéljük meg a közvetlen segítség módját.
- 2.) Az iskoláktól azt várjuk, hogy a könyvtárba irányítsák a segítségre szoruló és nem könyvtári tag munkásszármazású tanulókat.
- 3.) A diákokkal egyéni beszélgetéseket folytatunk, a beszélgetéseket rögzítjük. Az egyéni foglalkozással az olvasószolgálatban szeretnénk minél nagyobb segítséget nyújtani a fizikai dolgozók gyerekeinek továbbtanulásához.

LAKATOS PÉTERNÉ

12-es könyvtár

Módszeres propagandamunka = újabb eredmények a szovjet könyvek kölcsönzésében

Mivel nekem jutott az a szerep, hogy beszámoljak a Hiradó olvasóinak a propagandamunka hatékonyságát elemző vitáról, - úgy gondoltam, legkevésbé akkor térek el az ott elhangzottaktól, ha legrészletesebben saját hozzászólásomat írom le. Mentségemül szolgáljon az, hogy a vitától függetlenül is cikké kerekedett volna, s a következő írásban (részben?) az egész vitáról is beszámolok.

A Tapasztalataink 8. számában ismertettem azokat az annotációs stb. módszereket, amelyek segítségével 1966-ban sikerült 4.2 %-ról 4.7 %-ra emelni a szovjet művek forgalmát.

Elsősorban az annotációk további alkalmazásával ez az arány a múlt évben 4.9 %-ra nőtt. Módszerünk csak annyit változott, hogy a könyvismertetések nem gem-kapoccsal tűzzük a kiállított könyvre, hanem minden ilyen könyvet fóliával bekötünk, s a kötéstáblára, az átlátszó fólia alá tesszük a színes papírra gépelt annotációt. (Ürögi Erzsébet ötlete.) Így nemcsak a könyvkiállításon találkozhat az olvasó könyvajánlással, hanem a szabadpolcon történő válogatáskor is. Együttal az annotációk sem használnának el, az ajánlott értékes művek száma pedig egyre nő.

Talán ennek a növekedésnek az eredménye, s mi is bizonyos meglepetéssel tapasztaltuk, hogy április hónapban 6 százalékra emelkedett a szovjet művek forgalma.

Mindezt azért sorolom fel, mert újabb bizonyosságát látom: könyvpropagandának sok vonatkozásban át kell alakulnia, illetve elsődleges célul kell tűznie, hogy fő feladata a népszerűsített művek elolvastatása legyen. Ha ezt nem éri el, hiábavaló, felesleges munkát végez. Érttem ezt az ajánló bibliográfiákra, az Eseménynaptárra, a központilag készült kiállítási anyagokra. Jó példa erre Gorkij kiállításunk.

Az említett felmérésből derült ki, hogy könyvtárunkban a szovjet könyvek viszonylag nagy népszerűsége mellett Gorkij műveit alig olvassák. Az összes szovjet könyv népszerűsítése után rátérhettünk a bevált módszerekkel, elsősorban annotált könyvkiállítással -, Gorkij műveinek ajánlására, figyelmére. Sajnos, a kiállítás elkészítésénél nem támaszkodhattunk kész anyagra. A központból kapott fényképek érdekességei lehetnek egy muzeumnak, akár izléses tablót készíthetünk belőlük egy könyvtárban is, de azok aligha keltik fel az érdeklődést Gorkij könyveinek elolvasására; csupán az évfordulóra figyelmeztetnek. "Gorkij Tolsztojjal", "Gorkij Rollanddal", "Gorkij Csehovval" stb. című képek semmiképp sem csigázzák fel az olvasó kíváncsiságát akár egyetlen Gorkij könyv iránt is! Ugyanezt mondhatom el az Eseménynaptár illusztrációiról: a melléjük helyezett művek kölcsönzésére nincsenek hatással. Ennek a célnak egyelőre legjobban a könyvnepszerűsítő táblák felelnek meg. (Ld. Könyvtáros 1967, 9.sz. 540-41.l.) Végezetül legjobb, leghasznosabb fényképek ilyenek és a Gorkij kiállítások készítésére a Gorkij életéről készült film képei lettek volna. Néhány ilyenet vágtunk ki a Film, Színház, Muzsiká-ból (a csavargó Gorkijt ábrázolják; egyik éppen egy utcalánnyal) a Gorjit népszerűsítő táblánk elkészítésekor. A képek mellé a következő szöveget irtuk:

"Kalandos élete során - miközben keresztül-kasul kóborolta Nagy-Oroszországot - volt boltosinas, rakodómunkás, kukta, színházi statiszta, hajóvontató, kovács, péklegény, szobafestő, éjjeli őr, halász, mérlegmester stb.

Életrajzában és elbeszéléseiben érdekes, Jack Londonéhoz hasonló élményeiről ír, kitagadott, szabad-életű, "meztlábás" ismerőseiről, csavargókról, akiknek erkölcsét csak a külső erő és a lehetőség korlátozza, de életük filozófiáját meggyőzően tudják kifejezni."

Meg kell említenem, hogy a tábla mellé helyezett elbeszélés-kötetet két hónap alatt mindössze háromszor vitték el. Ugyalátszik, még ez az ajánlás is tulságosan idegen olvasóinknak, vagy pedig nem elég tartalmas, konkrét. S itt kellene kitérnem a központi propagandaanyagok, az Eseménynaptár szöveges részére is. A szép jelmondatok, idézetek sokasága, sajnos, csak a kölcsönzésben teljesen hatástalan dekorációs részét adják a kiállításnak. Kár, hogy az ajánló bibliográfiák sem elsősorban a kölcsönzésre gyakorolt hatásuk tapasztalatain íródnak: ezért is maradtak könyvtárosi segédeszközök, diákok számára jól felhasználható olvasmányok, ahelyett, hogy az olvasók könyvkiválasztásában szemmel látható aktív szerepet játszanának.

Mindezt nem azért mondom el, mintha az itt megemlítendő néhány annotáció tökéletes mintája lenne a műfajnak. Megírásuknál ugyanazokat a szempontokat tartottam szem előtt, mint szóbeli könyvajánlásokkor: a kíváncsiság felkeltését, a könyv eseményeinek felvillantását, de - ahol kellett - az érdekesség kedvéért akár részletesebb elmesélését is.

GORKIJ: Szerencsétlen Pável

Pável lelencgyerekként nő fel nyomoruságos furcsa környezetben. Komor, nagyerejű cipészlegény lesz, akit betegsége idején egy – a házban lakó – "éjszakai pillangó" ápol, segít kórházba. Szerelmesek lesznek egymásba, de a lány foglalkozása bonyolulttá teszi viszonyukat.

Natalja önállóságát félti, nem bizik Pável tartós szerelmében, kicsit lenézi tapasztalatlansága miatt. Pável viszont állandó féltékenység gyöttri. Vajon milyen sorsra jutnak az érzések és gondolatok állandó hullámzásában?

GORKIJ: Okurov városka

Okurov városkában minden haladással szembenálló kispolgári elmaradottság uralkodik. Ebből a "légkörből" kerülnek ki a feketeszázások, pogromlovagok, önkéntes besugók, a cár-atyuska leghűségesebb alattvalói.

Ezen a talajon terem Vavila Burmiszov, a szépfiu, verekedések hőse, a város első prostituáltjának selyemfiuja. Pillanatnyi hangulatai hatására forradalmár, de nem kevésbé gyorsan átvált, üldözi régi társait, gyilkol, hogy végül "politikai alapon" magyarázza tettét. Rettegnek tőle pártfogói is, az ellenforradalmak idején mégis vele végeztetik el a piszkos munkát, hogy azután tőle is megszabaduljanak...

Befejezésül szeretném hangsúlyozni, hogy ilyen és hasonló annotációk, könyv népszerűsítő táblák stb. készítése csak esetenként lehet kerületi könyvtárosi feladat. A Bibliográfiai és Propaganda Osztályunknak az irodalmilag értékeesebb olvasók számára – kétségtelenül tartalmasabb kiadványok mellett – a fenti szellemben írt propagandamunkákat is kellene készítenie.

ARATÓ ANTAL

Vita a könyvtári propagandamunka hatékonyságáról

Junius 9-én a 22-es könyvtárban rendezett vitát a propagandamunkáról a Kerületi Könyvtárak Osztálya. Bevezetőül Mikó Zoltán és Hargitai Nándorné elemezték mindazt a tevékenységet, kezdeményezést, ami a propagandamunka területén az utóbbi időben könyvtárainkban történt. Előadásuk a vitához kiadott részletes vázlatot bővítette ki. A korreferátumot vita követte.

Az első felszólaló a propagandaanyagok késői érkezését panaszolta. Jómagam körülbelül azt mondtam el, amit az előző cikkben olvashat az olvasó. Javasoltam még, hogy a különféle rendezvények műsorát könyvajánlási szempontok

GORKIJ: Az áruló

A főhős munkásfiuból lett forradalmár. Kiváló szellemi képességei és bátorsága a cári rendszer ellen küzdő illegális párt egyik elismert vezetőjévé teszi.

Aztán a cári hatalom megdöntése után az Ohrana irataiból kiderül, hogy ez az ember már hosszú évek óta rendőrségi besugó. S a régi társak, akik még maguk sem hiszik, amit eszük kénytelen elfogadni – papirost adnak neki, írjon le mindent, ahogy volt ...

GORKIJ: Mezitlábások

Fiatal korában Gorkij, mint sokat próbált "csavargó" járta Oroszországot. Alkalmi munkások, vagy csak előkelően kéregetők, szélhámosok, tolvajok, "volt emberek" a hősei. Legtöbb elbeszélésének. Egyik alkalommal három napig csavargott egy ilyenekkel, hogy megtudja élete históriáját; miként lett az előkelő selyemfiuból varjut-reggeliző, ki egyensúlyozott kóborló (A csavargó).

A kötetben található néhány további elbeszélés címe "Bosszu", "Mezitlábások", "A kékszemű asszony", "A börtön", "Bánat", "A rjazanyi asszony" stb.

szerint szerkesszék. Ezért elsősorban ne verseket mondjanak a művészek, hanem prózát, aminek folytatását már a könyvtárból olvasná tovább a hallgató. Maruszkai József - tapasztalatai alapján - szintén a könyvekre tüzött annotációk nagy hatását dicsérte. Javasolta, hogy az Új Könyvek a könyvtárosnak szóló tájékoztatás mellett egy, az olvasónak készült reklámszerű annotációt is közöljön. Sarlós elvtárs hangsúlyozta: az Eseménynaptár kitűnő propagandaeszköz. Ezután a Csillag-telepi gyermekkönyvtár napközisekkel történő foglalkozásának tapasztalatairól hallottunk. Urai Béla a Bibliográfiai és Propaganda Osztály munkájának értékelését hiányolta a vitainditóból. Elismerte, hogy reklámszerűbb propagandára van szükség, de az általam idézett annotációk kapcsán felhívta a figyelmemet arra, hogy a könyvről teljes igazságot kell elmondani, a legjellemzőbbet, nehogy becsapjuk az olvasót. Jancsovics Klára a gyermekkönyvtári propaganda kiadványokat hiányolta. Ecsedi Klára olyasmiről szólott, amit a könyvtárosok általában csak egymás között szoktak megtárgyalni: a rendezvények átvállalásával sok értékes időt veszünk, s ennek az olvasószolgálat minősége, az egyéni foglalkozásokvallják kárát. Tudomásul kell vennünk, hogy a könyvkiadás stb. sokszor nem hivatásszerű népművelési tevékenysége ellenére kell végezni munkánkat.

Ezt követően ismét a gyermekkönyvtárosi tapasztalatokról hallhattunk: csoportos könyvtárlátogatásokról, a 8. osztályos tanulók felnőtt könyvtárba történő átvezetéséről, olvasószervezésről. Pelejte Tibor felszólalásában szintén egyetértett azzal, hogy színesebben, érdekesebben kell könyvtári könyveinket propagálnunk, de annotációimra célozva megemlítette: azok azt hitethetik el némely olvasóval, hogy Gorkij könyvei pikánsak, vagy éppen krimiszerűek. Utolsóul Márffy István a könyvtári előadások "könyvcentrikus" szükségességét hangsúlyozta: valóban legyenek hatással az olvasásra, keltsek fel az olvasói igényt. Szerinte erre könyvtárosi gárdát kellene létrehozni.

Befejezésül a vitainditók adták meg válaszaikat.

Elgondolkoztató kérdések

**Könyvtárvezetői csoportos viták a
Kerületi Könyvtárak Osztálya szervezésében**

Ugy érzem, többségében helyesléssel fogadtuk az Osztály kezdeményezését -, amely lehetőséget teremtett néhány szakmai és vezetési módszertani probléma megvitatására. Előljáróban: szívesen venném, ha a továbbiakban is csoportos beszélgetéseket folytatnánk a vezetés módszertanát illetően, néhány gyakorlati problémáról. Elsősorban konkrét modellek elemzésére és többváltozatú megoldására, valamint megvitatására gondolok. Ez bizonyára sokat segítene munkánk továbbfejlesztésében.

Mivel a csoportunkban kialakult vita csapongó volt és magam csak egy csoport megbeszélésén vettem részt, nem az összesítés igényével írom cikkemet. Néhány sorban arról számolok be, amiről a csoportos beszélgetésen szóltam (amelyről úgy éreztem, a vita többi résztvevője is hasonló, vagy közel azonos nézeteket vallott).

Az egyik fő témakör a könyvismeret biztosítása volt. Véleményem szerint munkaerőproblémáink megoldatlansága és egyéb tényezők miatt a kerületi szintű könyvismertetések mai rendszere nem megfelelő, nem nyújtják azt, amit várunk tőlük, de még annyit sem, amennyi időt egy-egy ismertetésbe beleölünk. A részfoglalkozású könyvtárosok részvétele, akik nem kötelezhetők szabadidőben megjelenni, már csak másodrendű probléma. Mindez persze nem zárja ki, hogy nem tartom egyik legfontosabb feladatunknak a könyvismertetés, illetve a könyvismeret biztosítását.

A könyvtárak mindenütt más-más megoldással próbálkoznak: így a 14-es könyvtár kollektívája a könyvrendelés első fázisától mindent közösen végez, s ez ténylegesen hozzásegíti a könyvtárost, hogy megalapozza könyvismeretét.

Érdekes gyakorlat a 43-as könyvtáré, amit magamban "dömping könyvismertetésnek" neveztem el. Ha új kolléga érkezik, de időnként maguk számára is: alkalmanként végigmennek a raktáron és mindenki elmondja A-tól Z-ig, különböző könyvekről a véleményét, ismertetve az író és a mű lényegét. Érdekes és megfontolandó: nem kellene-e ezt általánosítanunk. Ha rendszeresen végeznénk - és időt biztosítanánk rá -, a könyvtári kollektívák lényegesen többet profitálhatnának belőle, mint a jelenlegi rendszerből.

Ide kapcsolódik a másik probléma - olvasószolgálaton belül - éspedig a könyvtárosok tájékoztatóképessége, ennek kialakítása, a saját könyvtári tájékoztató-apparátus ismerete, illetve nemismerete.

Magáról a tájékoztatóképességről annyit: egy-egy kollektíván belül meg kell keresni azokat, akikben leginkább kifejleszthetők azok a képességek, amelyek a tájékoztatás magasabb színvonalának kialakításához szükségesek. Itt saját könyvtárunk próbálkozásait írom le, azzal a megjegyzéssel, hogy sajnos, e munkánk közel sem rendszeres a személyi változások, a személyi-, ellátottsági problémák miatt. A megvalósítási forma nálunk könnyed, kicsit játékos és mégis a komoly tájékoztatást kívánja szolgálni. Tavaly ősz óta, eléggé rendszeresen, minden könyvtáros külön reference-füzetet vezet az általa megoldott fontosabb reference-kérdésekről. Rögzítjük a kérdést, a megoldás módját és a ráfordított időmennyiséget. Időnként (egy-két hónap elmúltával) megbeszéljük az érdekesebb kérdéseket - megoldás nélkül - és a kollektíva minden tagja külön-külön is megoldja ugyanazt a kérdést: szem előtt tartva a "sok ut vezet Rómába"-elvet. Rendkívül érdekes jelenségekre bukkanunk közben:

a.) Ugyanazon kérdést egyik munkatárs 5 perc alatt teljes alapossággal képes megoldani, a másik negyed óra alatt csak felszínesen.

b.) Felfedezzük a magunk számára tájékoztató-apparátusunk egy-egy fontosabb könyvét, amelyről csak h i t t ü k, hogy ismerjük, csak hittük, hogy "természetesen ismernünk kellene".

c.) Végül, de nem utolsó sorban: megismerjük tájékoztató apparátusunkat, ami idővel magabiztosságot adhat a könyvtárosnak. S a játék közben már ki is derülhet, kiben rejlenek leginkább képességek, ki az, akire elsősorban számíthatunk e munka elvégzésében.

E két terület: könyvismeret és tájékoztató-képesség, - a mi munkánk al-fája és omegája. A jelenlegi periódusban felvetett gondolatok, gyakorlatok rendszeres bevezetése egy könyvtáron belül nyilván nehéz (vagy egyáltalán nem lehetséges), mégis úgy érzem, nem szabad, hogy ez megzavarjon bennünket, mivel látni kell: hálózatunk munkáját javarészt olyan fiatal könyvtáros-gárda végzi, akiknek többsége már hivatásának választotta szakmáját, részben elkötelezte magát a közművelődési könyvtárnak és magának a Szabó Ervin hálózatnak is. Ezek a fiatalok (talán számíthatom ide magamat is?!) évtizedekig fogják végezni munkájukat s biztos, hogy jelenlegi személyzeti problémáink nem évtizedekig maradnak fenn. A könyvismereti- és tájékoztató képességet viszont ma kell megszerezniök.

A fiatal könyvtárosok munkába állítása címszó alatt sokmindenről vitatkoztunk, szakmai, személyzeti, szociális, néha még pszichikai szempontból is vizsgálva egy-egy problémát. Az egyik leglényegesebbet úgy tudnám összefoglalni: minden könyvtáros képes legyen minden munkafázis elvégzésére. Az elv, amelyből kiindul, az elképzelés abszolút mértékben helyes: tudniillik az, hogy ha a legtöbbször 3-4 fős kis kollektívák bármely tagja kiesik - és ez gyakran megtörténik -, munkáját azonnyomban pótolni kell. Hangsúlyozom, ezt abszolút helyes elvi alapnak tartom. Mégis itt vitába szállok vele a következők miatt:

Mondjuk ki nyíltan - mikor ezt állítjuk, sohasem az állandó könyvtári munkára gondolunk (olvasószolgálat, tájékoztatás stb.), hanem a könyvtár számára nagyon fontos, nagy precizitást igénylő, de zömében adminisztratív jellegű feladatokra. Jó, ha ezeknek a munkafázisoknak mindegyikével minden könyvtáros megismerkedett - ez nem vitás. De ha igaz, hogy X-nek nincs képessége a tájékoztatás jó ellátására, akkor igaz az is, hogy Y huszadszor is úgy ad össze egy számoszlopot, hogy hibás az összeadás stb. És itt bukhat meg az egyenlőség elve. Helyette viszont talán gondolkodhatnánk, hogy bizonyos munkafázisok pótlásánál nem lenne-e helyesebb kiaknázni azokat a lehetőségeket, amelyeket egy nagy hálózat éppen hálózati volta miatt magában rejt? Más, véleményem szerint az, hogy minden dolgozó minden munkafázist ismerjen, és más minden dolgozóval minden munkafázist a felelősségvállalással együtt végeztetni!

Mindez nem zárja ki, hogy mégis az előző álláspontnak van igaza és nem az általam kifejtettnek -, de úgy éreztem, a vitánkban nem egyértelműen dönt el és érdemes vitatkozni, a megoldáson gondolkodni.

Még egy kérdéssel szeretnék foglalkozni, ami a vitában szintén jelentős súlyt kapott, s ez a "szerepjátszás" megítélése, mint vezetői képesség.

Uj környezetbe érkezve, mindenki igyekszik valami szerepet betölteni, hogy kielégítse a környezet elvárásait, megteremtse saját kollektív és egyéni lehetőségeit, függően attól, hogy milyen a kollektíva, illetve milyen a kis

csoporthoz kollektív szelleme és vezetése. E szerepjátszás természetes -, csak ennek megítélése nem mindig egyértelmű, mivel mi e mögött sokszor negatív jellemvonást sejtünk. Holott lehet, hogy a vállalt szerep idővel őszinte jellemvonássá alakul, vagy ha nem -, úgy egy idő után törvényszerűen konfliktusban csucsosodik ki. A vezetőnek pedig nagy hasznót hajt, ha munkatársa jellemvonásait már érkezéskor részben megismerheti. Itt hangzott el sok észrevétel a könyvtárvezetők egymás közötti információinak hibáiról: t. i. leggyakrabban a vezetők egymást nem a szóbanforgó könyvtáros egész karakterével ismertetik meg, hanem a róla szerzett legfrissebb impressziókkal (legyen ez pozitív vagy negatív), s ha ez részben helyes és szükséges is, önmagában véve egyoldalú. Ha így cselekszünk (csak így!) a következő munkahelyi vezető helytelen tájékoztatást kap.

Végül és ismételten fogadjuk el a szerepjátszás realitását, kísérik figyelemmel új munkatársainkat, segítsük beilleszkedésüket a közösségbe, erősítsük pozitív jellemvonásaikat, tevékenységüket ne vegyük egyértelmű "megjátszásnak", mert ez jelent egyet a beskatulyázással!

MARUSZKI JÓZSEF

a 48-as könyvtár vezetője

Az „olvasni jó” mozgalom eredményei

Ezuttal beszámolok a négy hónappal ezelőtt, a 15-ös könyvtárban indult mozgalom eredményéről.

Ennek kettős célja volt. Egyrészt a bibliográfiák használatának népszerűsítése, mert az annotációkban a művek világos eszmei értékelését találja az olvasó, amelyet sokszor az elfoglalt könyvtáros nem tud részére feltárni. Másrészt - és ez a végső cél - maguknak a könyveknek olvastatása. Ennek érdekében igen jól bevált e témakörök szerinti kis könyvkiállítás, természetesen a kiegészítő könyvekkel együtt. Hogy mennyiben sikerült a fő célunk elérése, arra az alábbi statisztika ad választ. (A statisztika egy példányra van átszámítva).

GRIFFIN: Néger voltam Amerikában	4 kölcsönzés
RIFFAUD: Vietnam lángokban	4 "
KUZNYECOV: A legenda folytatása	3 "
STAVINSKI: Pingvin	7 "
OTCENASEK: Romeó, Julia és a sötétség	8 "
RÜHLE: Hatmilliárd ember kenyere	3 "
ZALKA: Különös ember	3 "

Szándékosan a kevésbé kurrens könyveket választottam példaként.

Pusztán a számszerűsége nézve, ez az eredmény kedvező, de az olvasókkal való beszélgetés alapján módosul. Olvasóink szerint az annotációkat nem sokan olvasták el, csak a témaköri felsorolást használták fel. Ebből arra következtettek, hogy az annotációt hosszúnak találták, de a tematikus ajánlás keretében sok jó, s kevésbé olvasott könyvet lehet népszerűsíteni eredményesen.

BOGYOSZLAI SÁNDORNÉ

KIADVÁNYAINK:

Gondolatok a Könyvtárunk Évkönyvéről

Mindig érdekes, ha a saját munkánkról olvashatunk. Így vagyunk a Könyvtári Híradóval is, melyet mindig érdeklődéssel forgatunk. Az Évkönyv azért mégis más. Az ott megjelenő írások tanulmány-jellegűek: valamennyi mögött sok a munka és a tapasztalat, melyek joggal tarthatnak számot érdeklődésünkre.

Ime, az új Évkönyv! Felmerül: ha már ilyen mű van a birtokunkban, akkor hasznosítsuk is. Például egy-egy tanulmányt a Kerületi Könyvtárak Osztálya az "Elolvasásra javasolt cikkek" jegyzékén is megemlíthetne, javasolhatná, hogy szombati tanulónapon megvitassunk.

Az előzetes tájékoztató nem alkalmas arra, hogy az egyes fejezetek részletkérdéseinek értékelésébe bocsátkozzam, helyette utalnék arra, hogy mivel is találkozunk majd.

Az 1966-os és 1967-es jelentéssel kezdődik az Évkönyv. A könyvtár e jelentései - mint korábban is - összefoglalják a központ és a hálózat eredményeit és pedig nemcsak elemző szöveggel és statisztikai adatokkal, hanem gazdag illusztrációs anyaggal (amely a könyvtár életének fontosabb eseményeit fényképekben is rögzíti), és a fejlődést vizuálisan bemutató grafikonokkal is. Az 1966-67-es évi jelentésnek itt csupán a legfontosabb eredményeire térünk ki: az összes kötetállomány a 2 év alatt 2,2 millióról 2,4 millió darabra, a beiratkozott olvasók száma 179.000-ról 188.000 főre, a kölcsönzött kötetek és egyéb könyvtári egységek száma pedig 6,507.000-ról (6,481.000-re való visszaesés után) 6,567.000 darabra növekedett.

Az Évkönyv tanulmányai között elsőként szerepel Remete László: "Szabó Ervin szocialista könyvgyűjteménye a Fővárosi Könyvtárban" című cikkének második része. E tanulmány igazolja, hogy Szabó Ervin nem öncélú kedvtelésből volt bibliofil. Saját könyvgyűjteményét úgy fejlesztette, hogy hagyatéka a Fővárosi Könyvtár kényszerűségből támadt hézagait egészítse majd ki. Másrészt megvásárolta a marxizmussal ellentétes filozófiai műveket is, s ezeket, - a materializmus érveivel leleplezve - ideológiai fegyverként használta fel a vitákban. Hagyatékában 50 műben találunk hozzá címzett szerzői ajánlásokat, illetve tőle származó bejegyzéseket. Az Évkönyvben gazdag illusztrációs anyag bizonyítja ezt.

Figyelemreméltó, hogy gyűjteményében milyen nagy helyet foglaltak el a folyóiratok, szocialista évkönyvek, sorozatos munkásmozgalmi kiadványok és egyéb periodikák. Barátai említették, hogy a kortársi megnyilatkozásokat figyelemmel kísérte és vitáiban elkápráztatta partnereit friss értesüléseivel.

Remete László kitűnő tanulmányát az adott keretek között nincs módunkban érdemben elemezni, de hangsúlyozzuk, hogy a marxista könyvtártörténet újabb fontos adaléka.

Klinda Mária a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár ősnymtatványairól, a könyvtár kincseiről ad tájékoztatást. Elemzi a gyűjtemény történetét, az állomány elhelyezését, feltárását és végül a gyűjtemény megoszlását. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban 53 ősnymtatvány van, melyeknek leirási jegyzékét az Évkönyv közli.

Ez az értékes tanulmány véleményem szerint nemcsak a Szabó Ervin Könyvtár dolgozóinak érdekes, hanem például tudományos könyvtárak munkatársainak is.

Arató Antal a közművelődési könyvtárak szépirodalmi könyvanyagának kialakításáról szól Szabó Ervin korában. Csak egy gondolatot ragadnék ki a cikkből: Szabó Ervin jól ismerte a szépirodalmi művek olvastatásában a fokozatosság elvét, mégsem tartotta szükségesnek az esetleg sokak számára népszerű, vonzó, de értéktelen szépirodalom vásárlását. Az volt az elve, hogy az ifjuság kezébe csak jó olvasmányokat szabad adni. "A szépirodalmi rész megválogatásában is csak a legfejlettebb esztétikai ítéletek vezethetnek."

Ez a probléma ma is élő. Napjainkban is sokat vitatkoznak azon, hogy állománygyarapításnál mely művek kerüljenek a közművelődési könyvtár állományba. Ha megnézzük a KC nyilvántartását, ellentétes szerzeményezéseket tapasztalhatunk. Vannak olyan kommersz művek, melyek egyetlen példányban sem szerepelnek egy-egy könyvtárban, de ugyanezeket a könyveket másutt több példányban is megtaláljuk. Egyes könyvtárosok csak az irodalmi értékeket tartalmazó műveket adják olvasóik kezébe, mások viszont az alacsonyabb igény kielégítése után óhajtják elvezetni olvasóikat az értékes irodalmi alkotásokhoz.

Dobos Piroska - Meiszner Tamásné: "A szépirodalmi állomány feltárásának problémái a közművelődési könyvtárakban" című tanulmánya a szépirodalom helyével nyilvántartásunkban és a nem megfelelő statisztikai adatszolgáltatással foglalkozik. A támogatni, tünni, tiltani jelszó következetes alkalmazásához, az olvasás színvonalának emeléséhez szükséges a szépirodalom sokoldalú feltárása. Ezt az igényt a szépirodalmi művek központi kódolásával lehetne radikálisan megoldani. Mint tudjuk, a 46-os könyvtár kísérletezett az új kódrendszer megvalósításával, ennek tanulságait összegezik a szerzők.

Gálné Ballagi Ágnes a kerületi könyvtárak reference munkájáról ír. Három hónapig figyeltük a hálózatban az olvasók kérdéseit reference-lapokon. A cikk a kérdések gyakoriságával, milyenségével és a kérdezők foglalkozás, nem, kor és iskolai végzettségének megoszlásával foglalkozik és a könyvtáros reference segédeszközeivel.

Két tanulmány a hálózatban végzett 1964-es reprezentatív felmérést elemzi. Rudas Klára a társadalomtudományi, Szecsődi János a természettudományi és műszaki könyvek forgalmáról tájékoztat. A felmérés idején kölcsönzőink több mint ötven százaléka vitt ismeretterjesztő művet. Érdekes összevetni e két tanulmányt, ahol erre a feldolgozás szempontjai lehetőséget adnak. Mindkét felmérésben örvendetes jelenség, hogy a VIII. általános iskolát végzettek viszonylag magas arányban olvasták a figyelt ismeretterjesztő könyveket. Elgondolkodtató, hogy a társadalomtudományi művek olvasásában a felsőfoku iskolai végzettségükénél csak a nőknél mutatkozik elmaradás. Ugyanakkor mű-

szaki és természettudományos irodalmat a felsőfoku iskolai végzettségük alacsony százalékban kölcsönöztek. (Ez azonban állományunk összetételéből adódik.)

A tanulmány írója megállapítja, a társadalomtudományi művekről szólva, hogy a "jövő munkásainak", az ipari tanulóknak olvasmányai - kivéve a történelmi műveket - alatta maradnak a munkás olvasók igényeinek. Elgondolkoztató, hogy olvasmányaik között egyetlen marxista klasszikus, vagy filozófiai mű sem szerepel.

A természettudományi és műszaki könyvek iránti igény növekedése korjelenség. Ennek ellenére a gimnáziumi tanulók érdeklődése a lehetőségek alatt marad, a szakközépiskolásoké már magasabb. Életkori sajátosságok is befolyásoló tényezőként hatnak: a fiatalok inkább a műszaki könyveket, idősebbek pedig a természettudományi műveket kölcsönözték nagyobb arányban. A munkásolvasók aránya e tekintetben megfelelő.

A két tanulmány olvasásakor az a következtetést vonhatjuk le, hogy a könyvtárosoknak nagyobb propagandát kell kifejteniök a társadalomtudományi és a műszaki könyvek olvastatásáért. Nagy gondot kell fordítani az ipari tanulókra. A figyelt időszakban minden 8. olvasónál volt társadalomtudományi mű és csak minden 15. kölcsönzött könyv volt társadalomtudományi. A műszaki propaganda célja, a "miért?" többnyire tisztázott, a "hogyan?" kevésbé. Jobb lehetőségeket kell biztosítani az eredményes munka érdekében, szorgalmazni kell a könyvtárközi kölcsönzést e területen.

A gyermekkönyvtárak munkájával három tanulmány foglalkozik. Barta Andrásné az ismeretterjesztő irodalom forgalmának alakulását vizsgálta a gyermekkönyvtárban. Érdekes az összehasonlítás Zsák Wilfried 30 év előtti felméréssel, 1936-ban a gyermekkönyvtárakban 14 százalékos volt az ismeretterjesztő könyvek forgalma, míg 1967-ben ez az arány 34 százalékra emelkedett.

A könyvállomány alakulása befolyásolta az ismeretterjesztő irodalom forgalmát. 1961-től 1966-ig az állomány 48 százalékkal, a forgalom 75 százalékkal emelkedett.

Barta Andrásné elemzi még, hogy a gyermekek életkor és nem szerint milyen témájú ismeretterjesztő műveket kölcsönöznek.

Nagy szerepe van ebben a munkában az olvasótermi tevékenységnek, mivel a gyermek-olvasótermek használata bizonyos mértékig a tudományos kutatások előiskolájának tekinthető.

Felvetődik a kérdés, hogy meddig fokozzuk még az ismeretterjesztő irodalom olvastatását? A szépirodalom lassankénti háttérbeszorításával vajon kedvezően befolyásoljuk-e a gyermekek könyvtári nevelését?

Benkőné Bartha Ilona a folyóiratok olvasását nézte meg 30 önálló gyermekkönyvtárban, illetve részlegben. A folyóirat-választékot, azok olvasottságát és azt vizsgálta, hogy a gyermekek milyen területen hasznosítják a folyóirat olvasást. Vizsgálat tárgyává tette, hogy milyen lapokat olvasnak és milyeneket kívánnak olvasni a gyermekkönyvtárak olvasói.

A gyermekkönyvtárosok feladata a folyóiratcikkek feltárása, felhasználá-

lása, folyóiratok beszerzése, gyűjtése, köttetése, végül pedig találkozók szervezése a gyermekolvasók és a folyóiratok szerkesztői között. Követelményként állíthatjuk fel, hogy a gyermekkönyvtárosok olvassák a folyóiratokat és használják fel munkájukban. Néhány önálló gyermekkönyvtár vállalta egy-egy folyóirat analitikus feltárását, ez a feldolgozott anyag a többi gyermekkönyvtár rendelkezésére áll.

Paál Éva a szemléltető könyvpropagandát és hatását vizsgálta a gyermekkönyvtárban. Megállapította, hogy a propaganda-eszközök nagy többségét a felsőtagozatos olvasók figyelik.

A vizsgálat eredményei azt mutatták, hogy érdemes és szükséges a szemléltető propagandaeszközök alkalmazása, de mindenkor tekintetbe kell venni a gyermekek nem és kor szerinti érdeklődését és azt, hogy például a kiállítások csökkenő hatásúak, ezért gyakrabban kell élni ezzel a lehetőséggel.

Rubinyi György cikke zárja az Évkönyv tanulmányait, amelyben a duplumositási rendszerekről és a duplumositás végrehajtásáról ír a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban.

Az Évkönyv mellékletei sokszínűek, gazdag képanyag illusztrálja a tanulmányokat és a könyvtárak életét, munkáját.

Megítélésem szerint könyvtári hálózatunkban nem propagálják kellőképpen az Évkönyv megjelenését. Akik hozzászórtak már, hogy mit adhat számukra, azok várják és olvassák, de számuk növeléséhez jó lenne, ha több fiatal könyvtárosunk is olvasná ezt az értékes, hasznos kiadványt.

FORGÁCS TIBORNÉ

44-es könyvtár

Reméljük: minden könyvtár kollektívája alaposan megismerkedik az Évkönyv tanulmányaival. A Könyvtári Híradó szívesen közöl további észrevételeket is. (Szerk.)

Most jelent meg!

Rövidesen eljut könyvtárosainkhoz a FORRADALMAK KORA című bibliográfia. Tartalmazza – a kerületi könyvtárak gyűjtőkörének megfelelő teljességgel – az 1918-19-es nagy történelmi eseményekre vonatkozó irodalmat. A kiadvány elsőrendű célja, hogy a könyvtárak vezetői ellenőrizzék, mennyiben rendelkeznek a felsorolt művekkel, s a hiányokat pótolják. A mérlegelést azért is ajánlja, mert a bibliográfia alapját képezi a további, közvetlenül olvasószolgálati célokra készülő könyvtárjegyzékeknek.

BB

A napokban jelent meg CSOMOR Tibor: A KÉREGCSÓNAKTÓL AZ ŪRHAJÓIG című ajánlójegyzéke. Ez a szárazföldi és viziközlekedés, a repülés és az ūrhajózás történetéről s jelenlegi színvonaláról szóló ismeretterjesztő művek annotációt tartalmazza. Közli az e témába tartozó legfontosabb folyóirat-cikkeket és az egyes közlekedési ágak technikai-történelmi eseménynaptárát is.

CSOMOR Tibor: **AFRIKA** című bibliográfiája a napokban jut el könyvtárosainkhoz.

BB

Megjelent az új, javított kiadásban a **KEDVES, FIATAL OLVASÓ** című leporello, amely a felnőtt könyvtárba átiratkozott fiatal olvasóknak nyújt segítséget olvasmányaik kiválasztásához.

Gyermekkönyvtárosaink figyelmébe!

Megjelent az "Utöröszövetség és a Fővárosi Művelődési Ház kiadásában a "BUDAPESTI UTTÖRŐK NYÁRI KALAUZA." A kiadvány különböző témájú rejtvényeket, hasznos tanácsokat, munkásmozgalmi és irodalmi ismereteket tartalmaz. A füzet 15. oldalán a szerkesztők a rejtvények megfejtéséhez kerületi könyvtáraink segítségét ajánlják.

BB

A Fővárosi Művelődési Ház kiadásában a **NYÁRI NAPKÖZIS TÁBOROK KULTURÁLIS PROGRAMJÁNAK ÖSSZEÁLLÍTÁSÁHOZ TANÁCSADÓ** kiadvány jelent meg. Ez felhívja a kerületi táborok vezetőinek figyelmét, hogy rendezvényeikhez milyen műveket találhatnak könyvtárainkban.

BB

Egy kitűnő kézikönyv margójára

"Kóhalmi Béla: A tudományos tájékoztatás fejlődése hazánkban 1945-1965" című monográfiájának megjelenése kétségtelenül könyvtári szakirodalmi életünk kiemelkedő eseménye. Jelentőségét bibliográfia- és tudománytörténeti, művelődéstörténeti szempontból aligha becsülhetjük eléggé. A tudományos tájékoztatás intézményeinek, eszközeinek, műfajainak, ha úgy tetszik "iskoláinak" a felszabadulás utáni krónikája, széles skálájú seregszemléje a legkülönbözőbb szakterületek tájékoztató forrásainak, intézményeinek. Bibliográfiáink bemutatása, a hazai modern tudományos tájékoztatás megteremtésére irányuló törekvések érzékeltetése a szó legjobb értelmében izgalmas, elgondolkodtató és tanulságos olvasmány - s a közművelődési könyvtárak számára is kitűnő munkaeszköz. A hatalmas anyagot feltáró művet s a magyar könyvtártudomány "nagy öregének", Kóhalmi Bélának méltán tiszteletet érdemlő teljesítményét nálam sokkal hivatottabb szakemberek a könyvtári folyóiratokban részletesen ismertették és értékelték.* Magam csak tájékoztatási feladataink mindennapos gyakorlatát érintve szeretnék egy-két gondolatot felvetni.

* Szentmihályi János: Kóhalmi Béla: A tudományos tájékoztatás fejlődése hazánkban 1945-1965. = Magyar Könyvszemle. 1968., 1.sz. 113-116. l.
Csüry István: A tudományos tájékoztatás fejlődése hazánkban 1945-1965. Kóhalmi Béla új könyvééről. = Könyvtáros. 1968., 2.sz. 108-111. l.

A könyv műfaja – az előszó megállapítása szerint – "nem kézikönyv. Szemle a tudományos tájékoztatás országos apparátusa felett, már amennyit ebből egy ember megláthat, és itt-ott betekintés a legujabbkori magyar tudománytörténetbe" – írja Kőhalmi Béla. E szerény meghatározás mögött azonban jóval több rejlik. Kitűnő felfrissítője bibliográfiai ismereteinknek, kalauz egy sor tudományág intézményeiben, tájékoztató irodalmában, bibliográfiáiban és folyóiratirodalmában. Tanácsadó a könyvtáros számára: hogy a tájékoztató munka során egy-egy konkrét kérdés megválaszolásánál milyen forrásból merítsen, olvasóját hová irányítsa. Felhívja figyelmünket egy sor olyan szakirodalmi vagy bibliográfiai forrásra, amelyek gyakran a kezünk ügyében vannak a tájékoztató munkában, s mégsem vesszük igénybe. Figyelmünkbe ajánl olyanokat, amelyekről a közművelődési könyvtári gyakorlatban valóban csak ritkán szerezhettünk tudomást, de hozzáférhetőek s az olvasót máris nem kell "üres kézzel", megválaszolatlan kérdéssel utjára engedni.

A kötet három nagy fejezetben tárgyalja anyagát. Az első a tudományos tájékoztatás, azaz lényegében a bibliográfiai munka felszabadulás utáni fejlődéséről ad számot napjainkig. Ezen belül az általános és nemzetközi bibliográfiák és katalógusok helyzetével, a nemzeti bibliográfia 1945 utáni ügyével, a Magyar Tanácsköztársaság könyvészeti forrásaival, az ellenforradalom negyedszázadának könyvészetével, a nemzeti sajtóbibliográfiánk kérdéseivel, az életrajzi, személyi bibliográfiákkal, s a bibliográfus műhelyproblémáival, kézikönyveivel foglalkozik. Ebben a részben nagyon elgondolkoztató, részletes áttekintést ad könyvtáraink népművelő munkájáról, az ajánló és a tanácsadó bibliográfia problémáiról, jelentősebb kiadványairól. Könyvtárunknak az ajánló bibliográfia kimunkálásában és fejlesztésében végzett munkájáról nagy elismeréssel emlékezik meg a szerző, jónéhány kiadványunkat ismertet s ad ennek nyomán a további fejlődés szempontjából megszívlelendő gondolatokat.

A kötet második része tudományszakonként tekinti át a szakirodalmi tájékoztatás műhelyeit, intézményeit, forrásait. Elemzi a szakbibliográfiák általános problémáit, bemutatja a társadalomtudományok tájékoztató apparátusát s ezen belül a könyvtártudomány, könyvtárügy, a filozófia, pszichológia, a vallástörténet és valláskritika, a szociológia, az állam és jogtudomány, a közgazdaságtudomány, a neveléstudomány, a népművelés, a néprajz és folklór, a művészettörténet, a zene- és színháztudomány, a nyelvtudomány, a történelemtudomány, a régészet és helytörténet intézményeit. Ugyanakkor bemutatja az ezzel összefüggő irodalmi forrásokat, bibliográfiákat, a tájékoztató munka szempontjából legfontosabb összefoglaló műveket s folyóiratokat is. Ez a felsorolás rendkívüli sokrétűséget tükröz s érzékelteti: hányféle témakörben idéz emlékezetünkbe s tár fel a gyakorlati tájékoztató munkánk segítségére szakirodalmi, bibliográfiai forrásokat.

Hasonlóan gazdag tematikájú a kötet befejező része, a természettudományi és műszaki tudományos tájékoztatás szemléje. Hangsúlyozottan figyelmébe ajánlom könyvtárosainknak a különböző természettudományok, az orvostudomány és a mezőgazdaság, valamint a műszaki tudományok tájékoztatási műhelyeit,

forrásait, bibliográfiáit feltáró fejezetet. Napjainkban éppen ezekről a területekről sűrűsödnek a viszonylag nehezebben megválaszolható referenzkérések, s ugyanakkor a témába vágó bibliográfiai apparátus bonyolultabb, gyakran rejtett s mélyebb tájékoztatást igényel.

Kóhalmi Béla művének időszerűsége vitathatatlan. Nemcsak előszavának megállapítása alapján, mely szerint "... ez az írás könyvtártörténetünknek abban a pillanatában kísérelte meg lerögzíteni a hazai tudományos tájékoztatás husz év alatti fejlődését és helyzetét, amikor már látnivaló volt, hogy az automatika nemcsak a termelésbe és sokhelyütt a termelés irányításába hatol be, hanem megváltoztatja az irányításhoz elengedhetetlenül szükséges adatszolgáltatás módszereit is; ... az áttérés a gazdaságirányítás új rendszerére át fogja formálni a termeléssel és a gazdasági élettel szoros kapcsolatban álló adatszolgáltatás és tudományos tájékoztatás egész rendszerét."

Feladataink e téren mind nagyobbak, differenciáltabbak lesznek. A hatékony és tartalmas tájékoztató munkának pedig az egyik alapfeltétele a tájékoztatás forrásainak, eszközeinek, bibliográfiáinak ismerete, függetlenül attól, hogy azok megvannak-e állományunkban vagy sem. Kóhalmi Béla könyve kibővíteti tájékoztató munkánk irodalmi, bibliográfiai bázisát. Tanulmányozzuk, tartsuk állandóan kezünk ügyében!

CSOMOR TIBOR

Marx kiállítás a központban

Művészi illusztrációra többnyire szépirodalmi művek ihletnek. Elsőre így meglepő, hogy Marx Tőkéjének szemléltetésére vállalkozik grafikus. Gellért Hugó, az Egyesült Államokban élő hazánkfia készített rajzsorozatot Marx főművéhez.

Gellért 1892 május 3-án született Budapesten. Fiatalon került Amerikába. Munkástanuló volt, amikor egy május 1-i grafikájára felfigyeltek. Sokoldalú művész: festő, grafikus, politikai karikaturista, könyvillusztrátor. Freskói Amerika középületeit díszítik, művei a legelőkelőbb muzeumokban találhatóak. Forradalmi meggyőződése közismert.

A 60 képből álló "A tőke képekben" című illusztrációi 1933-ban jelentek meg New Yorkban. Művészi eszközei a kor nálunk is ismert haladó konstruktivista alkotók kifejező módjára emlékeztetnek. Gellért Marx leglényegesebb gondolatait igyekezett művészetével népszerűsíteni, megértetni, a grafika nyelvére lefordítani. Megrázó képsorozat mutatja be az eredeti tőkefelhalmozás folyamatát, - a parasztság elhajtását földjeiről, bér munkássá kényszerítését, a nők, gyermekek kizsákmányolását, a tőke gátlástalan mohóságát. Érdekesekek és szépek a szimbólikus ábrázolások: az ember a gép szolgájává válik, - egyesülésben az erő, - sok tőke, amely ma születési bizonyítvány nélkül fellép, nem egyéb, mint tegnap tőkésített gyermekvér. - Legkevésbé tartom

sikerültnek az árelmélet statisztikai táblázatokra emlékeztető tablóit. Sajnos, a lépcsőházunkban rendezett bemutatón a képek logikus sorrendje nem oldható meg.

Propagandaosztályunk ennek az anyagnak közzétételével valóban könyvtárunk jellegének legmegfelelőbbben ünnepelte az évfordulót. Köszönetet mondunk a Munkásmozgalmi Múzeumnak, a sorozat birtokosának azért, hogy rendelkezésünkre bocsátotta a képeket.

G. NYILAS MÁRTA

Gondolatok „A tőke” illusztrációkról

New Yorkban jelentek meg a művész illusztrációi Marx nagy művéhez, „A tőké”-hez. Igen nehéz egy elvont tudományos témát úgy interpretálni, hogy az a maga humanista törekvéseit költői, lírai színekkel adja vissza, vagyis hogy a gondolati tárgyat érzelmi alátámasztással közölje anélkül, hogy tudományos értékét csökkentse. Marx megoldotta ezt a kérdést A tőké-ben (ahogy többi műveiben is) és bebizonyította, hogy a humanizmus pátosza valóban költői magaslatra emelheti az olyan „szürke” témát is, amilyen a politikai gazdaságtan.

Amikor Gellért Hugó illusztrációit nézzük - azt a művészetet, amely kifejezetten érzelmi tükröződését képviseli a gondolati tartalmu műnek - mindenekelőtt azt kerestük, hogy mennyire tudta az elvont téma ellenére is visszaadni azt a lírai hangvételt, ami végigkíséri A tőkét. S éppen az teszi értékké illusztrációit, hogy nemcsak merte, de tudta is az értelmi magaslatokra követni Marxot, - nemcsak ismertetni a nagy mű tartalmát, hanem valóban költői színekkel bemutatni Marx eszméinek gondolati és érzelmi mélységét.

Talán nem fölösleges rámutatni itt, hogy Marx tudományos-filozófiai munkássága középpontjában az ember áll, a maga tragikus sorsu dolgozó tömegeivel, amelyek a hátukon vitték előre az emberi kulturát, miközben százezrével, sok milliónyian pusztultak el a magántulajdon és kizsákmányolás - mindenekelőtt a tőkés kizsákmányolás - rendjében. Marx mindezt tükörként tartotta az emberiség elé munkáiban, s mindenekelőtt A tőkében. A fejlődés tragikus történelmi eseményei ismeretében még tudatosabbá válik a marxi művek olvasásiban a törekvés: mindezt multtá tenni, mindennek helyébe a boldogabb emberi jövőt állítani. Ez lényegében érzelmi „átköltése” a műnek, de - szerencsére - egyben értelmi alapon e cél megközelítéseinek kulcsát is megadja.

Kiállításainkban tehát joggal keressük: hogyan szolgálja mindezt Gellért Hugó grafikája. Itt illusztrációval állunk szemben, tehát művészi tevékenységgel, - hogyan szolgálhatja a művészet az emberi fejlődés nagy célját? Számunkra, könyvtárosok számára a művész által adott válasz pozitív volta kétszeres tanulságot is nyújt. Egyrészt azt, hogy a célt a művészet jól szolgálja - szinte lefordítja a tömegek nyelvére, - másrészt pedig, hogy általá-

ban a művészet nem is szolgálhat mást, mint a tudomány haladást biztosító eredményeinek illusztrálását. Minél jobban teszi ezt, annál nagyobb a művészi alkotás.

E kiállítást látva, azt gondoljuk, hogy az illusztrációk bemutatásával a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár méltó módon sorakozik A tőke propagálói köré, olyanokat is olvasójának szervezve, akik nem a gondolati, hanem az érzelmi oldalról közelítik meg a marxizmust. Ezt a célt elősegíti az egyidejűen kiállított Marx-művek jól összeállított anyaga is.

Dr. TOLNAI GYÖRGY

Beszélgetés a propaganda csoport munkájáról

Hiradónk már régen tartozik azzal, hogy bemutassa az elmúlt év szeptember 1-én alakult propaganda csoport munkáját. A csoport a Bibliográfiai Osztály keretében működik és kérdéseinkre vezetője, Oláh Attila válaszolt.

- Milyen feladatokkal jött létre a csoport? - kérdeztük először.

- A csoport a könyvtár munkájához szükséges szemléltető dokumentáció (fotó, röplap, plakát stb.) és a könyvtár kiadványainak technikai előkészítésével és részben kivitelezésével foglalkozik. - Magunk részére is mindjárt pontosan meg akartuk fogalmazni feladatainkat, ezért elkészítettük a csoport ügyrendjét.

Ezek a munkák léteztek már a csoport megalakulása előtt is, más, széttagoltabb szervezeti keretek között, s ez bizony, sokszor jelentett akadályt a folyamatos munkámenetben.

- Mely munkákat fog most össze a csoport?

- A bibliográfiák készítése természetesen eddig is az osztály munkája volt. Mi gondoltuk azokat a kiadványokat is, amelyek más osztályon, vagy a kerületi könyvtárakban készültek. Nálunk készültek a kiállítások is. A fotoműhely jó egy-néhány éve a Bibliográfiai Osztályhoz tartozik. A sokszorosító részleg azonban a csoport megalakulásáig közvetlenül az igazgatósághoz tartozott. Decemberben megkezdhattuk a munkát a xerox típusú másológéppel. -

- Talán erről szeretnénk valamit bővebben hallani.

- Az elektrosztatikus uton sokszorosító xerox másoló ma már világszerte a könyvtárak egyik fontos sokszorosító berendezése. Legfőbb érdeme, hogy folyóiratok cikkeiről, röplapokról és egyéb vonalas kisnyomtatványokról percek alatt készíthető vele néhány másolat. A felvétel átvihető lemezre is, ekkor szinte korlátlan a Rominor géppel készíthető nyomtatványok száma. A mi xeroxunk lengyel gyártmány, gyári neve Piloris. 30 x 40 cm-es méretig terjedhet a felvehető dokumentum nagysága, 21 x 30-as méretig a sokszorosítás.

- Lapunkban másutt, a Gazdasági Hivatal munkáját ismertetve, beszámoltunk arról, hogy a xerox üzembehelyezése milyen helyiség átalakítási gondokat je-

lentett. Megkérdezzük, hogy a csoport elhelyezési problémái egyébként megoldódtak-e?

- A megfelelő elhelyezés a csoport legnagyobb gondja. A fotoműhely hármastársbérletben dolgozik a központi könyvraktárral és a Budapest-gyűjteménnyel. A vizes laboratórium, ahol hívni és nagyítani lehet, szűk, rosszul szellőzik, berendezése csak sükségmegoldásnak tekinthető. Az un. száraz laboratórium, ahol a felvételek készülnek és az előhívott filmek száradnak, poros, keskeny, zsufolt. A Rominox sokszorosító részleg a csigalépcsőn megközelíthető "toronyszobában" anyagait alig tudja tárolni, nehezen közelíthető meg, évente sok-sok mázsa papírt kell fel-le cipelni a kötészetre. A csoport propaganda anyag-raktárát az alagsorban rendeztük be. A grafikusnak gyakorlatilag egyáltalán nincs helye, mivel felügyeleti szervünk utasítására a propaganda csoport munkahelyiségeit át kellett adnunk a Vidám Színpad irodának. Nagyon távolinak tűnik még a helyiségviszonyok megjavulása. - Mindezek ellenére a csoport dolgozik, sőt jól dolgozik. Folyamatosan készíti a központi katalóguscédulákat, körleveleket, úrlapokat, a megrendelőknek a fényképeket, a feliratokat, a kiadványokat, egyszóval az írásos és szemléltető propaganda kellékeit. Milyen eredmények köszönhetők az átszervezésnek?

Először is természetesen jóval olcsóbbak lettek mindazok a kiadványok, melyeket külső sokszorosítás vagy nyomdai előállítás helyett most mi készíthetünk el. Igaz, hogy a tavalyi 3 tonna papír helyett most 5 tonnát használunk fel, de mindent számítva, a munkabéreken, szállításon stb. megtakarítást érünk el. Másodszor, a sokszorosítás ideje lényegesen rövidebb lett, várakozási idő nincs, magunk oszthatjuk be a munkát a fontosság sorrendjében. Harmadszor pedig sikerült elérni, hogy jobban törekedhetünk kiadványaink csinosságára, mert betűformában, színben és bizonyos keretek között a papirosfajta megválasztásában is szabadabban érvényesíthetjük saját elképzeléseinket. -

- Módosult-e valami a kiállítások vonalán?

- Továbbra is évi 4-6 nagyobb kiállítást tervezünk a központban. Ezek nagyrésze a központ anyagát propagálja, többnyire időszakos kulturpolitikai eseményekhez, évfordulókhoz kapcsolódik. Egy-két kiállítást, mely arra alkalmas, a kerületi könyvtárakban is vándoroltatunk. A kevesebb vándoroltatható kiállítással szemben jelentősebb alkalmakra igyekszünk minden kerületi könyvtár számára kis kiállítást sokszorosítani. Ebben az évben például a Gorkij és a Marx évforduló alkalmából már a jobb technikai lehetőségekkel élve, ilyen kollekciókat kaptak a könyvtárak.

- A Híradó nyilvánosságát használjuk fel arra, hogy megkérdezzük, mit kér a csoport vezetője Oláh Attila, a megrendelő könyvtárosoktól?

- Kérjük, hogy az igényelt kiadványok szövegét gondosan készítsék el. Minden későbbi helyesbítés nagyon sok pepecselő javítgató munkát jelent, ha nem kell az egész esetleg újra elkészíteni. Pontos javításokat kérünk a korrektúra során is. A forma megtervezésével ne foglalkozzanak, mi igyekszünk az alkalomhoz, célhoz vagy tartalomhoz a lehető legmegfelelőbb formát megtervezni. Idejében adják a kéréseket, különösen ha meghívókról, vagy kisebb

egylapos nyomtatványokról van szó, mert sokkal gazdaságosabb többet egyszerre sokszorosítani. Kerületi könyvtárak láttamoztassák kérésüket a Kerületi Könyvtárak Osztályával. A csoporthoz irányuló kérésekkel keressenek engem, távollétem esetén a sokszorosítási kérésekkel Mészáros Gézániét, más kérésekkel Győri Lajosniét.

Beszéletünk még a csoport vezetőjével a hét munkatárs kiváló szakértelméről, a három műhely szellemes technikai ujitásairól, a jó együttműködésről, elsősorban a kötészettel, és a fejlődés perspektíváiról. A fotoműhely szolgáltatásai jelentősebben nem fejlődhetnek egy dokumátor, - mikrófelvevő - nélkül, a sokszorosító sokat nyújthatna egy A/3-as nagyságra méretezett Romayor gép beállításával. Sajnos, sok kívánnivalót hagy hátra még az anyagellátás is. A csoport jó munka alapjait teremtette meg, lépésről-lépésre kell mindig jobbra tenni.

MARÓT MIKLÓS

Beszámoló a Gazdasági Hivatal 1968. I. negyedévéről

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár gazdasági szervezetének funkciója: a Könyvtár kulturális tevékenységét elősegíteni, illetve az adott pénzügyi lehetőségekkel a Központ és a kerületi könyvtárak üzemelését biztosítani.

Ez év január elsejétől munkánkat úgy szerveztük meg, hogy a napi feladatokon túlmenően - értjük ezen a munkaügyi, pénzügyi, könyvelési, bérszámfejtői, karbantartási, stb. teendőinket - minden dolgozónk többlet-feladatok vállalásával és teljesítésével segítse Könyvtárunk kulturpolitikai munkáját. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a Gazdasági Hivatal tevékenységében nincs javítani való; van, de a törekvés, a szándék, hogy munkánkat javítsuk, minden dolgozónknál egyformán megtalálható.

Itt szeretnénk felhasználni az alkalmat, hogy köszönetet mondjunk a Könyvtár vezetőségének és valamennyi dolgozójának azért a segítőkészségért és türelemért, amivel munkánk során találkozunk. Különösen ott tapasztaltunk megértést, ahol pénzügyi helyzetünk adta korlátok között, nem minden igényt tudtunk kielégíteni. Hogy pénzügyi téren milyen javulás várható, arra jelenleg nem tudunk választ adni, de a felmerülő igényeket továbbra is igyekszünk a lehető legjobban kielégíteni - továbbra is támaszkodva a szakszervezet és a dolgozók véleményére.

Mérlegelve az elmúlt I. negyedévi tevékenységünket, az alábbi említésre méltó eredményekről számolhatunk be:

Karbantartás

a.) Külső vállalat által végzett, terv szerinti munkák:

1-es gyerekkönyvtár teljes festése, mázolása
39/1 fiókkönyvtár " " "
29/1 " " " és PVC burkolása,
36/1 " festése, mázolása, vízszerezési munkái,
28-as könyvtár kazán javítása.

A Központ épületében a xerox másológép helyiségének festése, parketta-csiszolása, választófal építése, szellőző-berendezés, víz-, csatornaszerelés.

A XX. kerület Jókai u. 106. sz. alatti gyerekkönyvtár építési engedélye és dokumentációja elkészült.

Folyamatban van a Központ teherfelvonójának cseréje.

b.) A háziműhely által végzett jelentősebb munkák

6/1 Szabadság ut 78. festés előkészítés, (polcok le- és visszaszerelése, rögzítés) világítás javítása, konnektor készítése.

11-es könyvtár

Katalógusfiókok javítása, világítás javítás, lámpatestek tisztítása.

24-es könyvtár

Pincevilágítás teljes felújítása, udvari világítás átszerelése.

25-ös könyvtár

Önkiszolgáló ruhatári szekrények beállítása, régi fogasok leszerelése.

27-es könyvtár

Pultok átalakítása, teljes hőszigetelés, bejárati világítás készítése.

28-as könyvtár

Mosdó felszerelése, csempézés.

29/1-es fiókkönyvtár

Teljes könyvtár-világítás készítése, ajtók és ablakok javítása, üvegezési munkák.

34-es könyvtár

Fénycső armaturák cseréje, világítás javítása, vasrács javítása, postaláda készítése.

35-ös könyvtár

Vitrines szekrények beállítása, üvegezés, raktári polcok leszerelése.

36-os könyvtár

Vitrines szekrények beállítása, üvegezés, raktári polcok leszerelése. Világítás javítás, zárlatkeresés, leégett kapcsoló leszerelése, postaláda készítése, és felszerelése.

36/1-es fiókkönyvtár

Teljesen új világítás készítése, hőtároló helyének kiképzése, külső-, belső ajtó készítése, ablakok javítása és üvegezése, postaláda készítése és felszerelése.

38-as könyvtár

A könyvtár teljes hőszigetelése, ajtózárok javítása, ablakok javítása, pincevilágítás átalakítása.

39-es könyvtár

A gyermekrészekben a világítás átalakítása.

44-es könyvtár

Leszakadt armatura felszerelése, világítás javítás, konnektor csere, ajtózárok cseréje és javítása.

46-os könyvtár

Ablakok üvegezése, világítás javítása.

47-es könyvtár

WC-dugulás megszüntetése.

1-es gyerekkönyvtár

Festés előtti villanszerelés, lámpa-helyek készítése, lámpatestek leszerelése.

2-es gyerekkönyvtár

Világítás teljes átállítása 110 V-ról 220 V-ra. Fénycsövek cserélése, háztartási gépek átállítása.

5-ös gyerekkönyvtár

Főáramtalanító kicserélése, zárlat keresése és javítása.

17-es gyerekkönyvtár

Önkiszolgáló szekrények-, vízcsapok javítása, lefolyó dugulásának megszüntetése, a bejárati-, és a kijárati ajtó zárjainak javítása, védőrácsok javítása. Bejárati csengő felszerelése. Postaláda készítése és felszerelése.

Központ

Öltöző berendezése a műhely részére.

Telefonközpont akkumulátor-szobába tartópólcok készítése, tűzrendészeti hiányosságok pótlása (feliratok, stb.).

Rendelőhelyiség aláducolása a szakvélemény és a Műemlék Felügyelőség előírása szerint.

Olvasó- és kölcsönzőterekben világítás javítás és fénycsövek cseréje. Xerox-helyiségben a sütő helyének elektromos kiképzése, sütő felszerelése, bekötése, fénycső armatura felszerelése, ventilátor helyének kiképzése, elektromos bekötése.

A műhely a fenti teendőket a napi karbantartási munkákon kívül végezte. A kisebb javítások a felsorolásban nem szerepelnek, továbbá az éves karbantartási tervben szereplő munkák közül a műhely által végzendő munkálatok sem.

A műhely dolgozói vállalták, hogy terven felül, mintegy 130 ezer Ft-ot takarítanak meg év végéig. Ezt úgy érik el, hogy különféle javítási és karbantartási munkákat - melyeket külső munkavállalókkal (vállalat, szövetkezet, stb.) akartunk korábban elvégeztetni - a műhely dolgozói végzik.

Munkaügyi vonalon az I. negyedévben minden dolgozóról új személyi kartont fektettünk fel. A részfoglalkozású dolgozók alkalmazásánál a Könyvtár sajátosságának megfelelő szerződéskötési formát vezettünk be.

Központosítottuk a létszám- és bérgazdálkodást.

A MÁV féláru igazolványok kiadása és érvényesítése is ez idő alatt zajlott le. Itt külön megköszönjük az osztályvezetőknek és a kerületi könyvtárvezetőknek segítségüket, amellyel az adminisztrációs munkákat gyorsan lebonyolíthattuk.

Tájékoztatót készítettünk a tanulmányi kedvezményekről.

A Számviteli Csoport az év végén elkészült alapleltár anyagát feldolgozta, és a szükséges nyilvántartásokat felfektette. A végleges leltári címkék felszögelése, valamint a helyiség leltár kiadása folyamatban van.

Az intézmény vagyonmérlegét az alapleltárral korrigáltuk.

A leltározáskor nyilvántartásba vettünk közel 18,000,000,- Ft értékű állóeszközt.

A butorraktárak teljes készletének felmérése megtörtént. A kiselejtezendő, illetve értékesítendő állóeszköz-jegyzéket készítjük.

Sok nehézséget okozott az I. negyedévben a jelenleg is beteg raktárosunk helyettesítése, ezt főleg az anyagbeszerzés sinylette meg.

Házi Könyvkötészetünk 1968-ban felemelt munkatervvel dolgozik:

A kerületi könyvtárak részére az eddigi 38,600 kötet bekötése helyett 40,000 kötet kötését vállalta.

Itt szeretnénk megjegyezni, hogy házi kötészetünk 1960-tól 1967-ig bezárólag évről-évre tulteljesítette tervét, ezt az eredményt létszámemelés nélkül, ésszerűsítésekkel, ujitásokkal, egyes munkafázisok gépesítésével, valamint a munkamenet helyesebb megszervezésével érte el.

Külső vállalkozásba adott kötések száma költségvetésünk szűk keresztmetszete miatt mind kevesebb.

A könyvek és a könyvkötő anyagok megnövekedett ára még indokoltabbá teszi a kötésre szoruló könyvek gondos kiválasztását. Olyan könyvet érdemes csak köttetni, amely megéri a ráfordított anyag- és munkaidőköltséget.

Könyvtárunk házi sokszorosító részlege az elmúlt esztendőben új, korszerű géppel bővült. Így sok kispéldányszámban megjelenő kiadványunk házi sokszorosításban jelenhet meg. Ezek kartonkötései külön terhelik a kötészet éves munkatervét.

Megkezdődik a kerületi könyvtárakban a kusztoszok kicserélése (régii, kézzel írott kusztoszok) új, nyomtatott szak- és ABC-jelű kusztoszokkal. Hálózatunk részére ez kb. 25 ezer kusztosz elkészítését jelenti (1-20 felnőtt könyvtár számára).

Végezetül még annyit, hogy a fentiek csak munkánk egy részét jelentik, de nem is akarunk e témáról többet írni. Azt szeretnénk, ha tevékenységünk a Könyvtár dolgozóinak véleményében tükröződne.

A Gazdasági Hivatal dolgozója

KOMMENTÁR NÉLKÜL:

Könyvtárunkban 1968. március 28-tól festésre, mázolásra és belső átalakításokra került sor.

A munka a kitűzött határidőre elkészült. Május 2-án frissen festve, mázolvva, új armaturákkal, átfényezett butorokkal nyitott a könyvtár.

A gyerekek - velünk együtt - örülnek a szép, tiszta könyvtárnak. Mindez nemcsak a festők jó munkáját dicséri, de a gazdasági osztály dolgozóit is.

Köszönjük mindenkinek, aki segítségünkre volt, elsősorban Szakáll Ákos és Müllerné elvtársaknak és a műhely dolgozóinak a gyors, pontos, lelkiismeretes munkát.

Hát még ha az ablak is tisztíthatóvá válik majd...

KEPES ÁGNES

1-es gyermekkönyvtár

Igazgatósági ülések

Májusban az igazgatóság elfogadta a Baross u. 18. sz. alatti ház első emelete munkahelyiségek céljaira történő átalakításának, valamint a Központban ezáltal szabaddá váló helyiségek felhasználásának tervét.

Május hónapban került sor a Fővárosi Tanács Népművelési osztálya részéről adott bérfejlesztési keret felosztására. A módosított bérek kifizetése június 3-án történt.

Ugyancsak májusban vitatta meg az igazgatóság a Központi (hálózati duplum) Könyvraktár munkájáról készített jelentést; elfogadta azt és egyben köszönetét fejezte ki Kővári Józsefné vezetőnek és a Raktár minden munkatársának lelkiismeretes jó munkájukért.

Juniusban az igazgatóság a KISZ-vezetőséggel megtárgyalta a fiatal dolgozóinkat érintő szociális-, szakmai és továbbtanulási problémákat. A július 13-i KISZ-taggyűlésen a KISZ-vezetőség részletesen beszámol a megbeszélés eredményeiről.

PÁRTHIREK

Április 23-án pártnapot tartottunk a Központi Könyvtár ebédlőjében. Az előadó, Höhn József elvtárs, a TIT Nemzetközi Osztályának vezetője, aktuális nemzetközi kérdésekkel foglalkozott.

Május 8-án az alapszervezet vezetősége értékelte a Szakszervezeti Bizottságban dolgozó kommunisták társadalmi munkáját. A vezetőségi ülésen hozott határozatokat és az értékelést ismertetjük a június 4-i taggyűlésen.

A május 17-i vezetőségi ülésen megvitattuk a beterjesztett bércorrekció-javaslatokat.

Május 25-én ferihegyi repülőtéren a mongol párt- és kormánydelegáció bucsuztatásán a Pártszervezet, Szakszervezet és KISZ-szervezet közös szervezésében 40 dolgozónk vett részt...

A pártvezetőség ezuton mond köszönetet a párt-, szakszervezet- KISZ-aktivistáinak a május 1-i felvonulás sikeres előkészítéséért és lebonyolításáért.

KISZ - hírek

Könyvtárunk KISZ-szervezete április 11-én Költészet-napi ünnepi taggyűlést tartott. A műsorban az Antológia együttes lépett fel. Szép műsorukért a KISZ-szervezet ezuton mond köszönetet.

★★

Sor került a Szabad-vitaklub harmadik összejövetelére is. A vitát a személyiség szerepéről, elég nagy részvétlenség mellett folytatták, viszont a résztvevők igen áktivan reagáltak a felvetődő kérdésekre.

★★

A júniusra tervezett KISZ-taggyűlést július 11-én tartják. Ezen két napirendi pont szerepel: Beszámoló a június 4-i közös Intézet- és KISZ-vezetőségi ülésről és az 1968-as II. félévi munkatervről.

Szakszervezeti hírek

Április 20-án vietnami szolidaritási röpgyűlést tartottunk a Központban. Az előadói beszédet Forgács Tiborné elvtárs, a 44-es könyvtár vezetője, a Szakszervezeti Tanács tagja tartotta. A röpgyűlésen javaslat hangzott el a vietnami nép hősi küzdelmének anyagi támogatására a Budapest-Hanoiért akció keretében rendkívüli véradásra. Könyvtárunk dolgozói jelentős összeggel, 27,300,- Forinttal járultak a vietnami segélyalaphoz s 15 munkatársunk adott vért. A véradók: Abai Margit, Dávid Gyuláné, Faragó Vera, Hargitai Nándorné, Horváth Pálné, Kertész Pál, Kirschner Péter, László Judit, Nitsch Lászlóné, Polónyi Péter, Salek Ferencné, Tóth-Imre Sándorné, Tolnai György, Vizkelety Tiborné és Zalai Zoltán voltak. Mind nekik, mind pedig a pénzösszeget felajánló munkatársainknak köszönjük áldozatvállalásukat. Ezuton hívjuk fel munkatársaink figyelmét arra, hogy a korábban tervezett őszi véradást e rendkívüli véradó-akciótól függetlenül megtartjuk!

Könyvtárunk dolgozói a következő levelet juttatták el a vietnami nép magyarországi külképviseletéhez:

VIETNAMI DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG NAGYKÖVETSÉGE

B u d a p e s t

Kedves Elvtársak!

Értesítjük Önöket, hogy a "172-525. K-95. Vietnami Szolidaritási Befizetés" számú csekkszámújukra 27,308,- Ft-ot utaltunk át a vietnami nép hősi harcát támogató gyűjtésünk eredményeként. Kérjük, fogadják ezt a szerény összeget, mint mély együttérzésünk és szolidaritásunk kifejezését. Kivánjuk, hogy a vietnami nép hősi felszabadító harca teljes győzelmükkel minél előbb véget érjen s békében folytathassák szabad, boldog, szocialista országuk építését.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár dolgozó

Könyvtárunk dolgozói nagy számmal vettek részt az idei május elsejei felvonuláson. Köszönjük a szervezők munkáját és dolgozóink részvételét.

Április 25-én a Szakszervezeti Tanács ülést tartott. Napirendjén Csomor Tibor, az SZB társadalmi munkavédelmi felügyelőjének beszámolója szerepelt könyvtárhálózatunk egészségügyi- és balesetvédelmi helyzetéről. A februárban kiadott kérdőívek feldolgozásával készült beszámoló nyomán a szükséges egészség- és balesetvédelmi intézkedésekről és irányelvekről határozati javaslat született. A beszámolót, melyet Révész Ferenc elvtárs - mind az Intézetvezetés, mind a gazdasági vezetés szempontjából - komoly segítségként értékelt, az Igazgatósági Tanács is napirendjére tűzte.

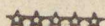
Május 30-an befejeződött az "Időszerű kérdések tanfolyamai"-nak ideai előadássorozata, amelyet hat alkalommal Révész Ferenc elvtárs tartott a 40 főnyi hallgatóságnak. Az utolsó előadáson Harmat Ferencné elvtárs, a tanfolyam bizalmija köszönte meg a Szakszervezeti Bizottság és a hallgatók nevében Révész elvtárs érdekes, színes, aktuális előadássorozatát s tolmácsolta mindnyájunk igényét, hogy a jövő oktatási idényben is ő tartsa a népszerű tanfolyamot.

Junius 6-án a Szakszervezeti Bizottság ülést tartott. Napirendjén két pont szerepelt: Szecsődi János munkamozgalmi felelős beszámolt a szakszervezeti oktatás, a célprémiumos feladatok és a szakmai klubnapok időszerű problémáiról. Molnár József elvtárs, gazdasági felelős a szakszervezeti bizottság pénzügyi helyzetéről, illetve a türehtetlenül megromlott tagdíjmorál következtében előállott nehézségekről adott tájékoztatót. Megdöbbenéssel értesültünk, hogy a május végi kimutatás szerint 502 tagu alapszervünkben 1 havi tagdíjjal 91, 2 havival 31, 3 havival 5 s ennél több hónapi tagdíjjal 9, összesen 136 szakszervezeti tag van hátralékban. Ugyanakkor a szakszervezeti bizottságra háruló anyagi terhek mind nagyobbak, hiszen a segélyeket, üdültetést, stb. a tagdíjbevételekből az alapszervnél maradó összegből kell fedeznünk. E rossz tagdíjmorál s az ezzel járó bevételecsökkenés veszélyezteti az alapszerv gazdálkodását, illetve anyagi szolgáltatásainak rendszeres folyósítását. Ezuton is felhívjuk alapszervünk minden tagjának figyelmét arra, hogy alapszabályszerinti tagdíjfizetési kötelezettségüknek mindenkor, pontosan, a szakszervezeti bizalmiak útján tegyenek eleget, esetleges tagdíjhátralékukat rendezzék, s ezzel is támogassák szakszervezetünk rendeltetés szerinti működését, szolgáltatásainak zavartalanságát. A Szakszervezeti Bizottság írásban szölitotta fel tagdíjuk kifizetésére azokat a munkatársainkat, akiknek tagdíjhátralékuk 3 hónapnál is tulmenő már, s egyben fontolóra vette, hogy a jövőben a szakszervezeti alapszabálynak megfelelően a notórius elmaradókkal szemben a Szakszervezetből való kizárás jogával is él.

TOVÁBBKÉPZÉS

Bassa Endre, a Kossuth Kiadó főszerkesztője időszerű politikai művekről adott tájékoztatót munkatársainknak április 27-én a Fővárosi Tanács klubhelyiségének előadótermében.

Ugyancsak a könyvismereti előadássorozat keretében május 29-én Sas György, a Pártfőiskola tanszékvezető tanára az ujabban megjelent közgazdasági művekről számolt be a VIII. kerületi KISZ Bizottság Rákóczi-téri előadótermében.

Május hónap folyamán 3 foglalkozásból álló műszaki tanfolyamot szerveztünk sokszorosító, kézirat előkészítő és gépiró munkatársaink részére. Schäffer Gyula, a Kossuth nyomda műszaki revizora beszélt a sokszorosítás alapelveiről, a kéziratok nyomdai előkészítéséről, szerkesztéséről és a különböző sokszorosító eljárásokról.

Szabolcsi Miklós irodalomtörténész Haladó és szocialista tendenciák a mai külföldi irodalomban címen tart előadást junius 19-én munkatársainknak a Fővárosi Tanács Klubhelyiségének előadótermében.

EZ TÖRTÉNT...

Május 24-én és 25-én rendezte a KISZ Budapesti Bizottsága a budapesti Ifjúsági Kulturális Forum vitáját az ifjúság szabadidő-felhasználásáról, a szórakozásukról, művelődésükről, az ifjúsági szervezetek kulturális tevékenységéről. A vita második napján a Forum meghívottai részletesen foglalkoztak a fiatalok olvasási kulturájának helyzetével, az olvasómozgalom, a könyvtári nevelés feladataival. Résztvevő munkatársaink beszámoltak a könyvtárainkban kialakult olvasószolgálat tapasztalatairól és javaslatot tettek a KISZ-szervezetek és a könyvtárak együttműködésére.

Junius 3-án nyílt meg a 41/1-es fiókkönyvtár a XIV. kerületi Kacsóh Pongrác uti új lakótelepen, a kerületi Tanács VB jelentős anyagi támogatásával.

A Kerületi Könyvtárak Osztálya szervezésében március 23-án Hamburger Mihályné, a III. kerületi Tanács Oktatási Osztályának munkatársa, valamint a Kossuth Zsuzsa Gimnázium tanára a II., III., VIII., X. és XIII. kerületi könyvtárosokkal megvitatták a fizikai dolgozók gyermekeinek segítségi módszereit. A tapasztalatcsere jegyzőkönyve alapján készülő tájékoztatót juniusban juttatják el a Népművelési Osztályoknak és a kerületi könyvtáraknak.

Intézetünk elkészítette a Könyvtárak távlati fejlesztési programját kerületenként. A fejlesztési programokat észrevételezés és kiegészítések céljából megküldtük a Kerületi Tanács VB-ék Népművelési Csoportjainak.

A Kerületi Könyvtárak Osztálya szakmai felülvizsgálatot tartott a 38-as könyvtárban. Az erről készült jelentést a könyvtár munkatársaival és meghívottakkal közösen vitatták meg junius 5-én.

ÜNNEPI KÖNYVHÉT

A XIX. kerületi Tanács VB Népművelési Osztálya, az Ifju Gárda Művelődési Ház, valamint a 16-os és 25-ös Szabó Ervin Könyvtárak közös szervezésében Irodalmi Presso elnevezéssel irodalmi esteket szerveznek. Eddig három sikeres műsor megrendezésére került sor. Május 31-én az Ünnepi Könyvhét alkalmából tartották meg Antal Imre Liszt-díjas zongoraművész, Batári László festőművész, dr. Bodrogi Tibor, a Néprajzi Múzeum főigazgatója, dr. Benedek István író, Gombos Katalin színművész és Sinkovits Imre Kossuth-díjas színművész közreműködésével Batári László kiállításának megnyitását és a műsoros könyvheti programot. A helyszínen könyvvásár is volt.

Devecseri Gábor költői estjén, amelyet a 22-es könyvtárban május 30-án rendeztek, Bánffy György és Marton Éva működtek közre. Mintegy 120 főnyi hallgatóság nagy érdeklődéssel fogadta a költőt és műveit.

Május 31-én a 2-es könyvtárban az író-olvasó találkozó vendége Vészi Endre volt.

A 23-as könyvtárban Tóbiás Áron Mai magyar irodalom címen a középiskolásoknak adott összefoglalót és tájékoztatást. Ismertette az Ünnepi Könyvhét könyveit is.

A Kosztolányi Művelődési Házban került sor a 23-as, 26-os, 39-es és 48-as könyvtárak közös vetélkedőjére, amelyet május 27-én tartottak. A fejtörőt Maruszkai József vezette irodalmi, képzőművészeti és zenei témákból.

Kamondy Lászlót hívták meg a 12-es könyvtár május 30-i író-olvasó találkozására.

A 31-es könyvtárban Gyárfás Miklós találkozott olvasóival május 31-én.

A Vasas Művelődési Ház Könyvtára és a 27-es Szabó Ervin Könyvtár Könyvheti programját május 31-én kiállítással, tombolával és dedikálással kötötték egybe.

Az I. kerületi Tanács Művelődési Klubjában a kerületi KISZ-szervezet, a Művelődési Klub, az OTP, a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat, a 11-es könyvtár és a 20-as gyermekkönyvtár közös rendezésében került sor könyvheti megemlékezésre. Keresztes Ágnes és Kerekes András költők verseiből adtak elő. Közreműködtek: Vajek Róbertné és Sándor György.

Gyermekkönyvtári rendezvények

A 3.sz. Gyermekkönyvtár Gergely Márta írónőt hívta meg, aki méltatta az Ünnepi Könyvhetet és beszélt műveiről.

Rónaszegi Miklós a 7-es gyermekkönyvtár meghívására a IX. kerületi Uttörházban találkozott olvasóival, Őrsi Ferenc a népszerű Tenkes kapitánya című könyv írója a 39-es könyvtárban, Petrovác István "Mire megoldad a hó" ci-

mű könyv szerzője a 32. és a 12-es könyvtárban találkozott olvasóival. A találkozót megelőzően a könyvtár elküldte az írónak mindazokat a kérdéseket, amelyekre az olvasók választ szerettek volna kapni.

A 2. számú gyermekkönyvtár pedagógus találkozót szervezett, melyen ismertette a könyvtár szolgáltatásait és utána a meghívott Fehér Klára írónővel hangulatos beszélgetést folytattak.

Osváth Erzsébet a 11-es és a 15-ös gyermekkönyvtárakban találkozott olvasóival. A résztvevő 70 gyerek közül többen verssel és mesével szentesítették a rendezvényt.

A 3-as könyvtár gyermekrészlegében 35 olvasó találkozott Hárs Lászlóval, aki az Ünnepi Könyvhétről, valamint műveiről beszélgetett a gyerekekkel.

Aszódi Éva, a Móra Kiadó szerkesztője a "Sirály"-sorozatot mutatta be az 1-es gyermekkönyvtárban, a 9-es gyermekkönyvtárban pedig ugyancsak ő 30 gyermeknek Fekete István műveit ismertette.

Csertői Oszkár "Hősiesség és kaland" címmel, e témakörbe tartozó könyvek bemutatásával tartott érdekes előadást a 29-es könyvtárban. Az előadás izgalmas vitát váltott ki.

Vargha Balázs a 24-es könyvtárban az alsótagozatos gyerekeknek tartott a Könyvhéten játékos foglalkozást. Ugyanitt Vasvári István a felsőtagozatosok előtt méltatta az Ünnepi Könyvhét jelentőségét, beszélt a versekről, a versek születéséről. Sok gyermek szavalta a költő verseit.

A 10-es, 19-es könyvtár közös megemlékezést tartott az Ünnepi Könyvhétről. Vendégük Szablyár Ferenc a Rádió munkatársa volt. Az előadás után a jelenlévő nyolcadik osztályos tanulók tájékoztatást kaptak a felnőtt könyvtárba történő átiratkozás módjairól.

Az Ünnepi Könyvhéten meglátogatta a Móra Kiadó sátrát a 2-es, 9-es gyermekkönyvtár, valamint a 14-es, 28-as, 32-es, 37-es, 39-es könyvtár gyermekrészlegeinek olvasói. Ott találkoztak Gergely Márta, Petrovác István és Rónaszegi Miklós írókkal és Róna Emmy grafikussal.

Az 5-ös gyermekkönyvtárban Rádai Ödön "Kalandok a tenger mélyén" címmel tartott előadást hasonló témájú könyve alapján

A gyermekkönyvtárak történetéről, a gyermekirodalomról és az Ünnepi Könyvhétről tartottak előadást a 23-as könyvtárban.

Botond Edit "Gyermekek a könyvtárban" címen a gyermeknapra rádióriportot készített a 2-es gyermekkönyvtárban. A gyermekkönyvtár életét hangulatosan bemutató életképek után a riporter elismeréssel nyilatkozott a gyermekkönyvtári munkáról.

A Televízió "Hétmérföldes kamera" adásában a 39-es könyvtár a "Csillagászat újabb kérdései" című csoportos foglalkozásról adott helyszíni közvetítést.

A XIV. kerület gyermekkönyvtárai közös szavalóversenyt szerveztek. Az elődöntőket könyvtáranként, a kerületi döntőt pedig a Danuvia Művelődési Házban

tartották nagy sikerrel. A versenyzők színvonalas felkészülésről, a versek szeretetéről tettek tanubizonyosságot.

A 12-es könyvtár gyermekrészlege a Harmat utcai iskola földrajz szakkörével meghívta a Bolgár Kultúra munkatársát, aki előadást tartott "Utazás Bulgáriában, a VIT országában" címen. Több mint 70 olvasó és szakköri tag volt jelen.

A VIT jelentőségéről emlékeztek meg a 19-es és 24-es könyvtárakban is.

A kisdobosok XXII. kerületi mesemondó versenyének színhelye és szervezője a 13-as könyvtár volt. A jólsikerült versenyen 30 pártas vett részt.

A 28-as könyvtár és a IV. kerületi Uttörőház közös rendezésben emlékeztek meg Gorkijról. Több mint 70 gyerek vett részt a műsoros előadáson. Tóbiás Áron a 43-as gyermekrészlegében tartott előadást Gorkijról, a 44-es könyvtárban pedig dr. Fodor Istvánné.

A 37-es könyvtár Művelődési Köre és Könyvbarátok Köre közösen megvitatta Szabó Magda "Születésnap" című regényét.

A 30-as könyvtár az uttörőcsapatok versenyének volt egyik állomáshelye. A 18 órs több mint 90 pártasa adott választ a könyvtárosok kérdéseire. A vetélkedőn alkalom volt arra, hogy azok a gyerekek, akik nem voltak könyvtári tagok, megismerhessék a könyvtárat. A könyvtár munkáját elismerő levélben köszönték meg.

Személyi hírek

Kilépés

Kühl Lászlóné, a 27-es könyvtár, Szita Péterné, a 11-es, és Szentiványi Dezsőné, a 9-es könyvtár munkatársai megváltak intézetünkötől és új munkahelyekre távoztak.

Kitüntetés

Perlusz Józsefnét, a 7-es könyvtár vezetőjét nyugdíjba vonulása alkalmából eredményes munkájáért a Művelődésügyi Miniszter dicséretben részesítette; Tiborc Zsigmond nyugdíjas munkatársunkat a szakszervezeti mozgalomban végzett hatvan éves munkássága elismeréséül a Szakszervezeti Munkáért jelvény aranyfokozatával tüntette ki a Szakszervezetek Országos Tanácsa.

Új munkatársak

Üdvözljük Brandner Gyulát, a Gazdasági Hivatal anyagraktárának új dolgozóját, Pádár Istvánnét, SZTK ügyintézőt, Kiss Eleknét, aki a Gondnokságon kapott takarítónői beosztást és Földesi Lajosnét, a Kacsóh Pongrácz uton megnyitott új fiókkönyvtárunk takarítónőjét.

TARTALOMJEGYZÉK

Az olvasó népért	Mikó Zoltán	1
Gyermekkönyvtáros Napok	Mikó Zoltán	4
Gyorsuló idő - dob és tánc - Tau Ceti a gyermekkönyvtárakban	Erdélyi Ida	6
Munkásolvasók az Illatos uton	Sándor Ottóné	8
A fiatalokkal való foglalkozás gondjai és eredményei a 22-es könyvtárban	Majeronowsky Anna	9
Egy felmérés tapasztalatai Kőbányán	Lakatos Péterné	12
Módszeres propagandamunka = újabb eredmé- nyek a szovjet könyvek kölcsönzésében	Arató Antal	13
Vita a könyvtári propagandamunka hatékonysá- gáról		15
Elgondolkoztató kérdések	Maruszki József	16
Az "Olvasni jó" mozgalom eredményei	Bogyoszlai Sándorné	19
KIADVÁNYAINK		
Gondolatok a Könyvtárunk Évkönyvéről	Forgács Tiborné	20
Most jelent meg!		23
Egy kitűnő kézikönyv margójára	Csomor Tibor	24
Marx-kiállítás a Központban	G. Nyilas Márta	26
Gondolatok "A tőke"-illusztrációkról	Dr.Tolnai György	27
Beszélgetés a propaganda csoport munkájáról	Marót Miklós	28
Beszámoló a Gazdasági Hivatal 1968. I. ne- gyedévről	A Gazdasági Hivatal dolgozói	30
Kommentár nélkül	Kepes Ágnes	34
Igazgatósági ülések		34
Párthirek		35
KISZ-hírek		35
Szakszervezeti hírek		36
Továbbképzés		37
Ez történt		38
Személyi hírek		41

Szerkesztli a Szerkesztő Bizottság

Felelős kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár igazgatója

Készült a FSzEK sokszorosítójában

Ergedélyszám: III/400/1968/s/2/Bp.

Terjedelem: 5.25 A/5 iv Táska szám: 68/13 Példánysz: 350